

Békési

Életemre mondom – így szól az én Uram, az ÚR –,
hogy nem kívánom a bűnös ember halálát,
hanem azt, hogy a bűnös megtérjen útvjáról, és éljen.
Térjete meg, térjete meg gonosz utaitokról!
Miért halnátok meg, Izráel háza? (Ez 33,11)

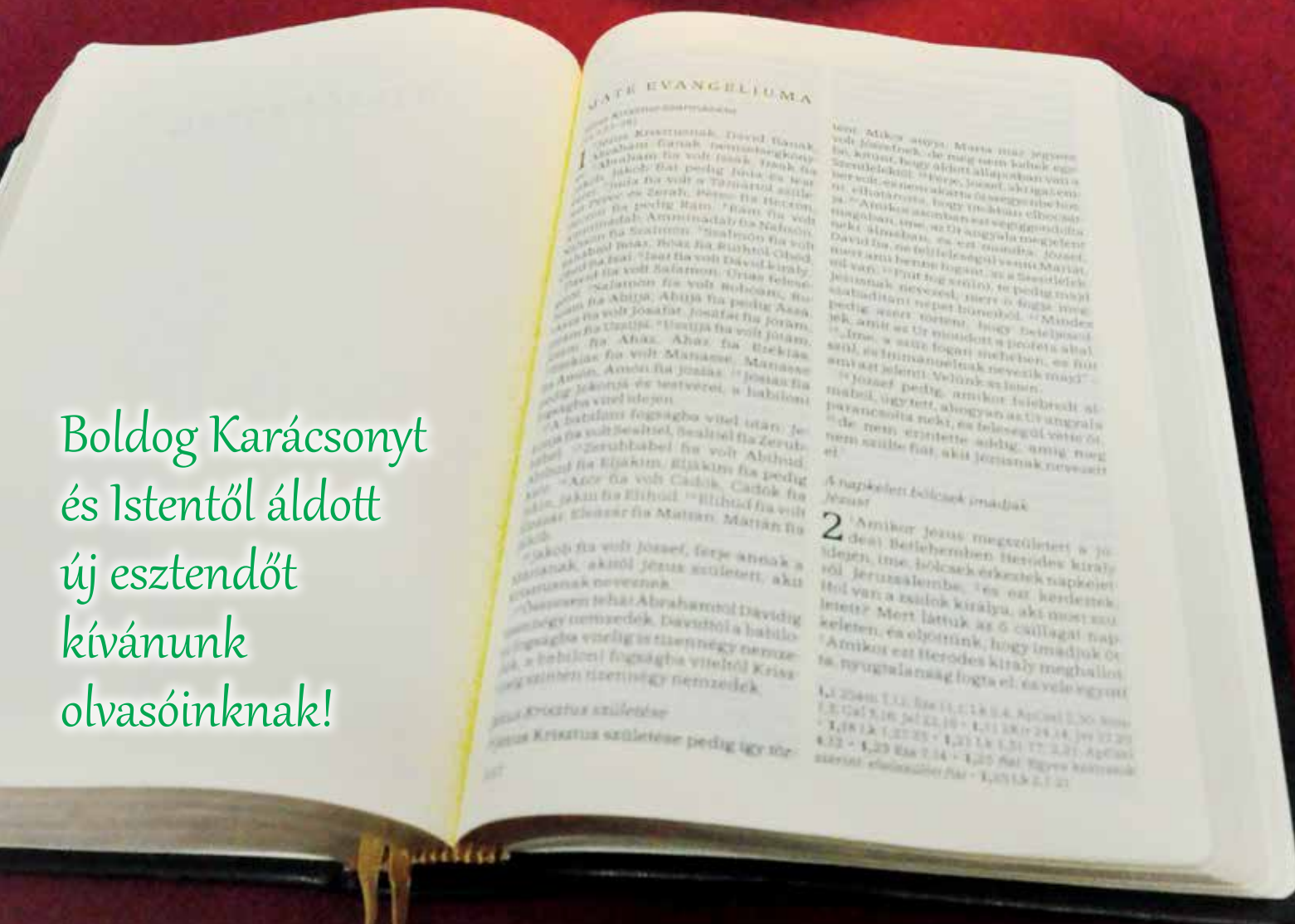
Barangszó

XX. évfolyam 3. szám – A BÉKÉSI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG DÍJTALAN IDŐSZAKI HÍRADÓJA – 2019. karácsony

Boldog Karácsonyt
és Istentől áldott
új esztendőt
kívánunk
olvasóinknak!

Szerkesztői jegyzet

Kedves békési reformátusok!

2019 decemberében ülök le a számítógépem elé, hogy a teljesen összerakott Harangszó előszavát is megírjam végre. Általában ez marad utoljára, mert mindig új és új benyomások érnek ebben az időszakban. Tény, hogy számomra az advent nem feltétlenül az örömteli felkészülés időszaka, ha-

nem rengeteg programon kell megjelennem, és nyakamon van az újság elkészítése is. Tény, hogy ez a karácsony azért is különleges lesz, mert első alkalommal ünneplek együtt a kislányunkkal, Sárival. Tavaly is velünk volt már, de akkor még csak nagyon embriónális állapotban. Ez az új helyzet számomra is sok mindent átrendezett és súlypontokat kellett váltanom. Az egyházközség életével kapcsolatban néhány dolgot meg szeretnénk osztani Önökkel. A cél egy olvasmányos lap kiadása volt. Az ünnepek alatt van egy kis idő olvasásra, tájékozódásra is. Kísérleti jelleggel jelentette meg egyházunk a Békési Református Híradót, amely 8000 békési háztartásba jutott el advent harmadik vasárnapjáig. Az igényes kivitelezésű, szép küllemű magazinnal akarjuk megszólítani azokat, akik talán már régen elidegenedtek Istentől, egyháztól és talán más emberektől is. Reménység szerint kedvező lesz a fogadtatása. Örömmel számolok be arról is, hogy a városi önkormányzat által kiírt középiskolai ösztöndíjpályázaton 11, az egyházközségi ösztöndíjpályázaton pedig további 12 tanulónk kapott 100-100 ezer forintos támogatást jó munkája, tanulmányai, közösségi és sporttevékenysége alapján. A szorgalmas tanulás és a közösségi munka nem zárja ki egymást. Elmondhatjuk, hogy gimnáziumunk tanulóinak több mint 10%-a komoly ösztöndíjat kap. A református lét egyúttal a másik emberrel való szolidaritást is jelenti.

Családom nevében áldott adventi készülődést és boldog karácsonyt kívánok!

Mucsi András, a szerkesztő

Békési Harangszó – megjelenik negyedévente.

A lap a Békési Református Gyülekezet lelkeszi hivatalában készül a Gyülekezet tagjai számára

- Felelős kiadó: Katona Gyula lelképásztor
- Felelős szerkesztő: Mucsi András, e-mail: muci.kdnp@gmail.hu
- Nyomda: Földesi Nyomda Kft. Békés
- Kapcsolat: Békési Harangszó, 5630 Békés, Széchenyi tér 21., e-mail: brefegyh@t-online.hu

ÜNNEPI ALKALMAINK

BÉKÉSEN:

Úrvacsorai előkészítő bűnbánati alkalomak
– december 22–23-án a gyülekezeti teremben
17 órai kezdettel.

**Karácsony-szentesti ünnepély
egyházi iskolásaink részvételével**
– december 24-én, 16 órakor a templomban.

Ünnepi úrvacsorai istentisztelet
– Karácsony mindkét napján
9.15-kor a templomban.

Ünnepi, hálaadó istentisztelet
– Karácsony mindkét napján 17 órakor
a gyülekezeti teremben.

Óévi hálaadó istentisztelet
– december 31-én 17 órakor a templomban.

Újévi istentisztelet
– január 1-jén 9.15-kor a templomban.

SZOCIÁLIS OTTHONBAN:

December 26-án 15 órakor
Karácsonyi úrvacsorai istentisztelet

MURONYBAN:

Karácsony 1. napján
8.30-kor úrvacsorai istentisztelet
az általános iskolában.

December 31-én
15 órakor óévi hálaadó istentisztelet.

Újév napján
9 órakor ünnepi istentisztelet.

TARHOSON:

Karácsony 1. napján
16 órakor úrvacsorai istentisztelet.

KAMUTON:

Karácsony 1. napján
10 órakor úrvacsorai istentisztelet.
December 31-én
14 órakor óévi hálaadó istentisztelet.
Újév napján 10 órakor ünnepi istentisztelet.

BÉLMEGYEREN:

Karácsony-Szentestén
14.30-kor istentisztelet.
Karácsony 1. napján
14.30-kor úrvacsorai istentisztelet.
December 31-én
14.30-kor óévi hálaadó istentisztelet.
Újév napján
14.30-kor ünnepi istentisztelet.

Polgármesteri köszöntő

Tisztelt Olvasó!

Ha a hitet, reménységet, a szeretetet és az összetartozást egy fénysugárba gyűjthetné egy csodálatos kéz, úgy az a ragyogás minden bizonnyal a karácsonyban öltene testet.

A karácsonyban, mely az advent várakozásából és a csendből születik, akárcsak a hosszú, sáros őszt követő első havazás, az első havazás fehérsége és tisztasága.

Nekünk, embereknek azonban nem úgy adatik meg mindez, mint a természetnek.

Talán az egyre hosszabb esték, talán az egyre hidegebb éjszakák miatt, de ilyenkor december elején mindinkább a fény, a hit felé fordulunk. Az advent ünnepi készülődése, a sorra fellobbanó gyertyák pedig nem tesznek egyebet, mint segítenek a külső fényt belső világossággá hitvallássá nemesíteni. A munkás hétköznapi egyik hajtóereje talán az az emberi adottság, hogy min-

dig keresünk valamit, mindig tervek, célok, érzelmek mentén indulunk útnak. Ám karácsonyhoz közeledve ez a keresés új célt nyer a betlehemi csillag útmutatásában, mely a napkeleti bölcsekhez hasonlóan bennünket is elvezet, a Megváltó születésének csodájához.

S ha megtaláltuk ezt a csodát, az majd általunk, mindannyiunk hite által teljesezhet ki az adventi várakozás nyomán minden család számára a legszebb, legmeghittebb karácsonyfák fénykörében. Kívánom, hogy minden békési otthonban így legyen. Áldott, békés és boldog karácsonyt kívánok mindannyiunknak!

Kálmán Tibor, Békés város polgármestere

Gondnoki karácsonyi gondolatok

Kedves Barátaim!

November elején Zilahon a testvériskolánknál jártunk, egy ünnepségen vettünk részt, a Református Wesselényi Kollégium alapkövetelményén vettünk részt. Őszintén szólva nem az első utunk volt sem a Szilágyságban sem Erdélyben, ismertem a köszönési formát is, hiszen sokszor

hallottam már: „Békesség Istentől”. Valójában azonban nem gondoltam végig sem ez üdvözlési forma háttérét, sem pedig mélységét. Az is lehetséges, hogy a **békesség** valódi értékét csak őszülő halántékkal tudja felmérni az ember. Nem tudom, így van-e, de azt tudom, hogy, ha nincs **békesség** az ember szívében, az sok baj forrása lehet. Jób így panaszkodik a Jób könyve 3. rész 25-26. versében:

„Mert amitől remegve remegtem az jövő reám...

Nincs **békességem**, sem nyugtom, sem pihenésem, mert nyomorúság támadt reám.”

A református énekeskönyvünk 274.énekének 3. versszak is a **békességről** beszél:

Csak légy egy kissé áldott csendben:

Magadban békességre lelsz,

Az Úr rendelte kegyelemben

Örök bölcs célnak megfelelsz.

Ki elválasztá életünk,

Jól tudja, hogy mi kell nekünk.

A mai fiatalság, nem tudom, ismeri-e ezt az éneket, remélem igen, bár közöttük járva-kelve az az érzésem, hogy

gyakran megfélemeznek róla, és sokszor kell erre felhívni a figyelmüket.

A Biblia számtalan helyén találkozunk a **békességgel**, és mindenütt azt olvashatjuk, hogy nagyon fontos, nagyon értékes. Az ószövetségi Dávid például Nábálnak azt üzeni: „Légy **békességben** az életben, legyen **békességben** a te háza népe, és legyen **békességben** mindened, amid van.” (1Sám. 25:6) Ézsaiás könyvében azt olvashatjuk, hogy „lesz az igazság műve **békesség**, és az igazság gyümölcse nyugalom és biztonság mindörökké.” (Ézs.32:17)

Jézus is azt mondja a kiküldött tanítványoknak: „Ímé én elbocsátalak titeket...Valamely házba bementek először ezt mondjátok: **Békesség** e háznak.” (Lk. 10:3-5) Nemcsak mondja, hanem maga is így köszönti a feltámadás után tanítványait: „És mikor ezeket beszélék, megállta maga Jézus öközöttük, és monda nekik: **Békesség** néktek!” (Lk. 24:36.) Pál apostol szinte mindegyik levelét Azzal kezdi, amit mi is jól ismerünk: „Kegyelem néktek és **békesség** Istentől a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól.” (Róm.1:7)

Tudom jól, hogy a karácsony együtt jár az ajándékozással. Ebben a mi családunk sem kivétel. Karácsony előtt mi is végigjárjuk a boltokat, és azért fő a fejünk, hogy kinek mit vegyünk. Biztos vagyok benne, hogy számtalan családban hasonlóképpen zajlanak a karácsony előtti hetek, napok. Azonban hiába a legdrágább ajándék is, ha hiányzik a családokban a **békesség**.

Hadd kívánjak minden kedves olvasónknak áldott, békés karácsonyt és kegyellel teljes boldog új esztendőt magam, családom és a gyülekezet nevében is.

Békés, 2019. december

Gellén János

Interjú Katona Gyula lelkipásztorral

– Hogy halad a református óvoda építése?

Mint tudvalevő, 2 éve a Magyarországi Református Egyház kormányzati céltámogatással egy országos óvodaépítési, fejlesztési programot indított. Az elmúlt időszak az előkészítő munkálatokkal telt, aminek része volt azon gyülekezetek kiválasztása, ahol már működő óvoda van, de az épület nem felel meg a törvényi előírásoknak. Így esett a választás a Békési Református Egyházközségre is, ahol a fenntartásunkban lévő óvoda jelenleg is egy régi, korszerűtlen önkormányzati épületben működik.

Miután sikerült az új óvoda építéséhez megfelelő telket kiválasztani a meglévő óvoda közelében – így nem sérül a körzeti feladatellátási szempont sem –, csaknem egy évig tartott, mire a telket sikerült átminősíttetni úgy, hogy alkalmas legyen az óvoda felépítésére. Ennek a folyamatnak érkeztünk a végére az elmúlt hetekben.

Közben közbeszerzési eljárással megtörtént a tervező kiválasztása Czira Roland személyében, aki a vele kötött szerződés alapján, tartva a benne foglalt határidőket mára már el is készítette az óvoda terveit. Jelenleg az építési engedélyre várunk.

Ha minden a tervek szerint halad, akkor januárban elkezdődhet a közbeszerzési eljárás a kivitelező kiválasztására, tavasszal pedig megkezdődhet az építkezés is, melyre szűk egy év áll rendelkezésre. Így ha minden az eredeti elképzelések szerint halad, 2021 szeptemberében már az új óvodában folyhat a gyermekek nevelése.

– Az utóbbi hetekben komoly munkálatok tanúi voltunk a református templom körül. Mit tudhatnak meg az olvasók ezzel kapcsolatban?

Szintén kormányzati támogatással újul meg közel száz tiszántúli templom, köztük a békési műemlék református templom is. Erre 150 millió Ft áll rendelkezésünkre. Mint mindenki előtt ismert, tavaly januárra készült el a toronytest és a tűzfigyelő erkély felújítása, közel 40 millió Ft-ból,

nagyobb része önerőből. Most folytatjuk a munkát, és sor kerül a tetőpala és az ereszcatornák teljes cseréjére, beleértve a palák alatti deszkázatot is. Megújul a templomhajó vakolata is.

Amit az elmúlt hetekben láthattunk, az a csapadékvíz föld alatt történő elvezetésének a kiépítése volt. Ez a víz teljes egészében a templom mögötti fedett holtkörös medrébe kerül. A templom körül díszburkolat kerül majd elhelyezésre. Ezután szeretnénk parkosítani, s egy sétányt, padokkal létesíteni.

– Hogyan tudná megfogalmazni az olvasóink számára a karácsony üzenetét? Miért kellett Istennek emberi testet felvennie?

Az Isten által jónak és tökéletesnek teremtett világban az első emberpár engedetlensége miatt – akik szabad akaratallal rendelkezve saját döntésükkel fordultak Isten ellen –, hamar megjelent a bűn. A bűn büntetése azonban Isten igazságossága alapján a halál. Ezt csak ember tehetné jóvá, de olyan, aki maga nem követett el soha bűnt. Ilyen ember azonban nem létezik. Ezért kellett az Istennek emberi testet öltenie, azaz Jézus Krisztusnak, mint Isten Fiának megszületnie, Aki mindenben hasonló volt hozzánk, emberekhez, kivéve a bűnt. Így az Ő egyszeri, tökéletes áldozata kiengesztelte Istent a bűnös ember iránt, bűnbocsánatot szerezve számunkra.

– A Magyar Református Egyház 2009-es létrehozásával a hazai egyházak közül a reformátusok tettek először a trianoni seb begyógyításáért. Hogyan készül a református egyház a 2020-as esztendőre, amikor megemlékezünk a trianoni tragédiáról?

Amit jelenleg tudok, hogy lesz központi megemlékezés is, de minden gyülekezetet már most arra buzdítanak, hogy

helyi szinten is emlékezzenek meg az eseményről. Az is az iránymutatások között van, hogy minél több közösség lépjen ezen megemlékezés alkalmával kapcsolatba határon túl élő magyar testvéreinkkel, közösségeinkkel.

– A békési reformátusok is sokat beszélnek a református keresztyén oktatás fontosságáról. Mit kínál a békési egyházközség iskolája a családoknak? Miért válasszák Önöket?

Az egyházközségünk fenntartásában működő intézményben az óvodától az érettségig kínálunk lehetőséget a nevelésre, oktatásra. Ez azt is jelenti, hogy 3 éves kortól 15 éven át egyetlen iskolarendszerben tanulhat, fejlődhet a gyermek, ráadásul a keresztyén értékrend alapján, minden intézményegységünkben családi környezetben. A keresztyén értékrend közvetítése nem azt jelenti, hogy mindenből buzgó, vallását gyakorló embert kívánunk faragni. Meggyőződésem, ugyanis, hogy a hit Isten ajándéka, ezt senkire nem lehet, nem szabad ráerőltetni. Ugyanakkor ez egy olyan kipróbált értékrend, ami 2 ezer év óta megállta a helyét, s a világ számos népének, nemzetének kultúrája épült és épül ma is rá. Érdemes tehát megfontolni, hogy gyermekeinket, unokáinkat miért és hová íratjuk be!

– A végére egy személyes kérdés: Hogyan ünnepli Ön a karácsonyi ünnepkör?

A karácsonyi ünnepkör egy lelkesznek számos szolgálatot is jelent, ez velem is így van. Ezen túl azonban a családukkal ünnepelünk, akiknek egy része már távol él tőlünk. De reméljük, hogy sikerül együtt örövendezni velük is Krisztus születése napján.

Ezt kívánom a Kedves Olvasóknak is, hogy családi körben eltöltve áldott, békés Karácsonyuk lehessen!

Megújulás szentségben és igazságban

Október 31-én a teljes diáksággal ünnepelte a reformációs évfordulót a Szegedi Kis István Református Gimnázium, Szakgimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium. Műsort adott a 7. A osztály.

A református egyházközség és a református köznevelési intézmény közös reformációi istentiszteletén arra emlékeztek, hogy 502 éve, 1517. október 31-én Luther Márton német szerzetes elkezdte a reformációt. Ezen a napon tette közé a 95 pontból álló vitairatát, amelyben a kora egyházi viszonyait bírálta. A történelmi eseményekre a 7.A osztály ünnepi műsorával emlékeztek a jelenlevők. Isten ígését Molnár Máté református lelkész hirdette. Az Efézusi levélből vett igeversek alapján kifejtette: a modern ember szereti megkönnyíteni a dolgát, és lecseréli azt, amit lehet, de az értékes, lelki dolgok terén ezt nem

tehetjük meg. A megoldás a megújulás, a család és közös dolgok leküzdése magunkban. A Biblia szerint az „új embert” kell felöltetni, ami szentségben és igazságban való étellel párosul. Ezzel tudjuk a reformációt végrehajtani.

12 refis gimnazista kap 100 ezer forintos ösztöndíjat

A Békési Református Egyházközség Igazgatótanácsa 2019. december 11-én tartott ülésén több fontos kérdés került napirendre. Döntöttek az iskolai ösztöndíjakról is.

Az igazgatótanács először arról hozott döntést, hogy 2020. április 3-án jótékonyági gálát rendeznek, amelyre

A 2019/2020. tanévben az alábbi tanulók részesülnek százezer forintos támogatásban:

Seres Viktória Virág	(10. A)
Nyakó Sándor	(10. B)
Fazekas Fanni	(10. B)
Ádám Gergő	(11. A)
Kovács Dominik	(11. A)
Horváth Jennifer Ildikó	(11. B)
Balog Gábor	(12. A)
Balog Ákos	(12. A)
Szántó Erika Vivien	(12. A)
Bíró Krisztina	(12. B)
István Bettina Dalma	(12. B)
Varga Laura	(12. B)

minden érdeklődőt várnak. A következő napirendi pont az iskola képzési kínálatáról szólt. Vég Gábor általános iskolai intézményegység-vezető kiemelte: az iskola rengeteget tesz a sikeres első évfolyamos beiskolázás mellett a negyedikről az ötödik évfolyamba való zavartalan átmenetért is. Dr. Pataki Ágnes gimnáziumi intézményegység-vezető a középiskolai kínálatot mutatta be és elemezte az oktatási rendszerben bekövetkezett változásokat. Az intézmény a négy évfolyamos gimnáziumi képzés mellett a hat évfolyamos gimnáziumi képzést és a technikummá átkeresztelt szakgimnáziumot (5 éves képzés) is meg kívánja tartani.

Katona Gyula az új református óvoda és a kollégium építésének ügyéről tájékoztatta a grémium tagjait. Ezt követően döntés született a középiskolai ösztöndíjakról is.

A döntés alapját a tanulmányi, közösségi, hitéleti tevékenység képezte. Az érintettek december 20-án az iskolai karácsonyi ünnepségen veszik át ünnepélyes keretek között az ösztöndíjról szóló dokumentumot. Mucsi András iskolaügyi gondnok úgy fogalmazott, hogy egyedülálló a református középiskolák között, hogy a városi és egyházi ösztöndíjprogrammal (összesen 23 középiskolást érint) egy iskola tanulóinak több mint 10%-a részesül kiemelt ösztöndíjban.

Fontos döntések az igazgatótanács asztalán

Október 22-én tartotta ülését a Békési Református Egyházközség igazgatótanácsa, amely intézményi beszámoló mellett ismerésekkel és ösztöndíjjal foglalkozott.

A Békési Református Egyházközség Igazgatótanácsa a SZKIRG ügyeivel foglalkozó testület. Az októberi ülés napirendjén szerepelt a református köznevelési intézmény békési és dévaványai általános iskolájának, valamint az óvodának a beszámolója. Az Igazgatótanács megkapta írásban is az anyagokat, amelyeket az érintett vezetők prezentációval kísért szóbeli kiegészítéssel láttak el. A fenntartói oldal részéről elismerő szavak hangzottak el az elvégzett munkával kapcsolatban. Mindhárom beszámolót egyhangú igennel fogadta el a testület. A testület megtárgyalta az intézményi továbbképzési tervet, amelynek előadója Palatinus Pál volt. Mint kiderült, az intézmény több tanára is képzi magát, amelynek költségeit részben az intézmény állja. Van, aki matematika, más földrajz tanári egyetemi végzettségért ült be az iskolapadba, amelyre az iskolának nagy szüksége van. Zajlanak a minősítések az intézményben: a pedagógus életpályamodellnek megfelelően egyesek gyakornokból pedagógus I, mások pedagógus I-ből pedagógus II fokozatba lépnek. Van olyan munkatársunk is, aki a mesterpedagógus címért dolgozik.

A városi és egyházközségi tavalyi ösztöndíj-pályázaton nyertes tanulók előmeneteléről adott tájékoztatást dr. Pataki Ágnes, a gimnáziumi intézményegység vezetője. Az általa elkészített beszámolóból kiderült, hogy minden ösztöndíjas kiváló eredménnyel dolgozik, a félévi bizonyítványhoz képest az év végi általában szebben sikerült. Az évi 100 ezer forintos támogatás jó helyre került. Ebben az évben is kiírja az Igazgatótanács és a Szilágyi László Alapítvány az egyházi ösztöndíjat, amelynek keretén belül idén is 100 ezer forintot kapnak a nyertesek. A pályázatok decemberben bírálja el az Igazgatótanács.

Mucsi András iskolaügyi gondnok előterjesztése alapján megalapította a fenntartó egyházközség az Aranygyűrűs pedagógus díjat, amelyet minden évben azok kaphatnak meg, akik kimagasló munkájukkal kivívták mások elismerését is. Évente két díj adható, erről egy bizottság dönt minden év júniusában. Ugyancsak a pedagógusok munkáját ismeri el a másik díj, amelyet minden nyugdíjba vonuló pedagógus megkap, aki legalább 20 évet dolgozott az intézményben. Az elismerés emléklapot és kerámia emléktárgyat tartalmaz.

Aranygyűrűs Pedagógia Díj Szabályzatának elfogadása (Mucsi András iskolaügyi gondnok) 22/2019. szám

A Békési Református Egyházközség Igazgatótanácsa úgy határoz, hogy megalapítja a Szeged Kis István Református Gimnázium, Szakgimnázium, Általános Iskola,

Óvoda és Kollégium aranygyűrűs pedagógusa elismerést, és elfogadja az előterjesztés mellékletét képező szabályzatot.

SZABÁLYZAT

A Szeged Kis István Református Gimnázium, Szakgimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium aranygyűrűs pedagógusa elismeréshez

- A Békési Református Egyházközség a fenntartásában levő intézmény pedagógusai munkáját az „Aranygyűrűs pedagógus” nevű díjjal ismeri el.
- Az elismerés költségeit minden évben az egyházközség a költségvetésében biztosítja.
- Az aranygyűrűs pedagógus elismerés évente egyszer, a tanévnyitó ünnepségen adható át azoknak a pedagógusoknak, akik a Szeged Kis István Református Gimnázium, Szakgimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium intézményben kiemelkedő pedagógiai munkát végeztek.
- A javaslat odaítéléséről a vezető lelkészből, az egyházközségi és iskolaügyi gondnokból, a gimnáziumi, általános iskolai és óvodai intézményegység-vezetőből álló eseti bizottság dönt minden tanév június 20. napjáig.
- Évente maximum két elismerés adható át.
- Az elismerést az intézmény igazgatója adja át a tanévnyitó ünnepségen.
- A díjazott nevét, fényképét és az indoklást közé kell tenni az intézmény hivatalos honlapján.
- Az elismerésre javaslatot tehet:
 - a.) az intézmény bármely pedagógusa, vezetője
 - b.) az igazgatótanács tagjai
 - c.) a lelkészi testület tagjai
- A javaslatnak tartalmaznia kell:
 - a.) a javasolt pedagógus nevét
 - b.) a részletes indoklást
- 10. A javaslatokat az intézményvezetőnél vagy az igazgatótanács elnökénél kell benyújtani május 15-ig.
- 11. A döntésnél figyelembe vehető:
 - a.) az intézmény iránti sokéves elkötelezettséget,
 - b.) kiemelkedő pedagógiai teljesítményt,
 - c.) közösségi munkát,
 - d.) tehetségfejlesztés-felzárkóztatás terén végzett munkát,
 - e.) a szülői és tanulói közösség elismerését.
- 12. A jelen szabályzat életbe lép 2019. október 22. napján.

Katona Gyula, elnök
Mucsi András, iskolaügyi gondok

Gyülekezeti anyakönyvi hírek

(2019. augusztus 26. – 2019. december 16. között)

Megkereszteltetett: Papp Hanna Niké, Baji Hédi, Prjevara Emma, Laukó Anasztázia Angyalka, Cséffán Julian-na, Cséffán Luca, Gergely Krisztián, Petró Dóra, Csatári Zsófia és Szabó Bíborka.

Konfirmált: -

Házasságukat megáldatták: Szabó László és Fesető Lilla Diána, Haránt Máté Ervin és Miklós Melinda.

Elhunytak: Kertész Mihály (74) – Kamut, Kis Istvánné sz. Oláh Eszter (62), Kis Károly Lászlóné Csató Julian-na (83) – Békésmegyer, Arató Imre (71), Kocsor Istvánné Gábor Julianna Ildikó (53), Dr. Szabó László (72), özv. Kovács Gáborné Domokos Eszter (91), Földesi Istvánné

T. Veress Ilona Rozália (81) – Kamut, özv. Fekete József-né Püski Anna (88), Gyetvai László (86) – Kamut, özv. Darányi Imréné Csapó Julianna (89), Szilágyi László (81), Vas Istvánné Tarkovác Julianna (85), Vincze Lászlóné Kuspi Erzsébet (91), özv. Makra Gáborné Baji Sára (89), Pocsai Ferenc (71), Varga István Sándorné Apáti-Nagy Katalin (67), özv. Nagy Imréné Hévízi Anna (80), özv. Andor Lászlóné Kocsor Zsu-zsanna (89), Balázs Gábor (85) és Lakatos Menyhért (65).

Jézus mondta: „Én vagyok a feltámadás és az élet. Aki hisz énbenem, ha meghal is, él, s aki él, és hisz énbenem, az nem hal meg soha.” (Jn 11,25-26.)

Marosvásárhelyen jártunk konferencián

2019. november 29-én, egyházmegyénk hat fős nőszövetségi küldöttséggel indult útnak a Marosi Egyházmegye alkalmára, az „Adventi Hangolóra”, amelyet a marosi nőtestvérek immár tizennegyedik alkalommal rendeztek meg. A tavalyi évben indult a kezdeményezés, miszerint a Békési egyházmegye és a Marosi Egyházmegye nőszövetségei között testvéri kapcsolat épüljön. Az „Adventi Hangoló” november 30-án, 10 órától kezdődött, Koncz-Vágási Katalin (Sarkad-Belvárosi Egyházközség) áhítatával. Lukács 3,1-6 alapján irányította rá a figyelmünket, hogy egyik esztendőben sem engedhetjük meg, hogy kiüresedve érkezünk az ünnepre. Ne szalasszuk el az Úrral való találkozás lehetőségét, annak ellenére, hogy sok minden igyekszik elvonni a figyelmünket. Az áhítatot követően gitáros dicsőítés következett, majd Czirmai Csaba Levente, marosi esperes köszöntötte küldöttségünk, valamint az alkalmon megjelent nőszövetségek képviselőit. Adventi gondolatait Zofóniás 3,9 köré gyűjtötte: „Akkor majd megtisztítom a népek ajkát, mindnyájan az Úr nevét hívják segítségül, és őt tisztelik egy akaráttal.”

Az esperesi köszöntés után a Békési Egyházmegye nőszövetségei kaptak lehetőséget arra, hogy bemutatkozzanak, és beszámoljanak szolgálati sokszínűségükről. Egyházmegyénkben négy nőszövetség működik (a Sarkad-belvárosi Egyházközségben, a Mezőberényi Egyházközségben, a Gyulai Egyházközségben, és a Békési Egyházközségben). Ezt követően Papp Tiborné mezőberényi lelkipásztor, valamint a Tiszántúli Egyházkerület Nőszövetségének helyettes vezetője előadást tartott a Tiszántúli Egyházkerület múltjáról és jelenéről. A beszámoló után rövid szünet, majd egy előadás következett, melyből kiderült, hogy az adventi időszak legtöbbször nem az elcsende-

sedés, hanem a nyüzsgés és kimerültség időszaka. Mária és Márta történetén keresztül pedig két adventi lelkület tárult elénk: van aki Jézus közelében, akár Márta- kiborul a teendők közepette, vagy ahogyan Mária- leborul Jézus lábai elé. A konferenciát követően lehetőségünk volt részt venni az ún. „Angyalkaravánon”, amelyet a marosvásárhelyi Kultúrpalotában tartottak. Itt magyar kézművesek termékeit tudtuk megismerlni, valamint megvásárolni.

Vasárnap, a Marosvásárhely közelében fekvő településeken vendégszolgálatot végeztünk (Fintaháza, Nyárad-karácson, Marosludas). Kihhasználva a találkozás örömet, meghívást intéztünk a marosi testvérekhez, hogy küldöttségünkkel tartsanak velünk 2020. május 16-án, a III. női konferencián, Békésen. Isten áldását kérjük a marosi egyházmegye nőszövetségeire, és az elindult testvérkapcsolatra!

Jánk Alexandra

A politika azért nem minden...

INTERJÚ – *Mucsi Andrással, a Békési Harangszó szerkesztőjével*

Ritkán fordul elő, hogy egy folyóiratban a szerkesztővel (is) készül interjú, de most a karácsonyi lapszámban Mucsi András, a Békési Harangszó szerkesztője ült be az interjúalanyok székébe és válaszolt a kérdésekre. A tanár nem csak lapot szerkeszt, hanem tanul, politizál, presbiterkedik.

– Gratulálunk az újabb képviselői megbízatásához. Milyen feladatokat kapott?

– Köszönöm. Valóban, október 13-án mandátumot kaptam mind a megyegyűlésben, mind a városi képviselő-testületben. Mind a két helyen jelentős változások történtek a képviselői összetételben, de úgy vélem, hatékony, jó csapatok dolgoznak ebben a ciklusban. Békésen mindenképpen egy dinamikusabb csapat került be a testületbe, de semmiképpen sem vitathatjuk el Izsó Gábor érdemeit sem, aki rengeteget tett ezért a városért, mert egy igazi lokálpatrióta. Békésen a Humán és Szociális Bizottság elnöke lettem, amely az oktatással, kultúrával, sporttal, egészségüggyel foglalkozik. Ide tartoznak az egyházi ügyek is. A megyei önkormányzatban a Társadalmi Kapcsolatok Bizottságát vezetem, itt lényegében ugyanez tartozik hozzám, de a nemzetiségi ügyek ott sokkal nagyobb hangsúlyt kapnak. A választási ígéreteinknek megfelelően minél több embert kell meghallgatnunk, ez pedig sok időt igényel.

– Sokan Önt említették úgy, mint lehetséges alpolgármestert...

Az lehet, de családom van és rájuk is tekintettel kell lennem. A politika azért nem minden. Azt gondolom, hogy velük több időt kell töltenem, hiszen az ember társas lény és az első legyen minden ember életében a társa valamint a gyerekek. Nem akartam sem alpolgármester, sem megyei közgyűlési alelnök lenni. Az iskolai munkarendemet sikerült átütemezni: a 25 órát megtartom hétfőn, kedden, szerdán, a hét további részében a politikai ügyeket intézem, valamint kutatok. Így nem forgácsolódok annyira szét és több idő jut a családomra is.

– Mit kutat? Négy diplomával a háta mögött sem áll le a tanulással?

– Való igaz, idén diplomát vehettem át (egy vallástanárt és teológus oklevelet), de nem állok le a tanulással. Szeretnék doktorálni, mégpedig egyház-

történetből. Tavasszal jelentkezni szeretnék a Debreceni Református Hittudományi Egyetem doktori képzésére. Ehhez előzetes kutatásokat folytatok, levéltárakozok. A kutatási területem a kommunista korszak egyházpolitikája.

– Hogy van a kislányuk?

– Sári immár betöltötte az öt hónapot, nyári baba. Július 7-én született, azt szoktam mondani viccesen, hogy azért született 07. 07-én, hogy könnyebb legyen megjegyezni, mert a számok világa nem az én világom. Különleges élmény egy kisbaba életének kísérése. Szinte napról napra látom a fejlődést, átfordul, fog, egyre értelmesebb. Egy szóval nagyszerű érzés. Éppen ezért is szeretnék több időt tölteni a családommal. A feleségemmel neveljük az ő kisfiát, aki hét éves, első osztályos, neki is szüksége van a családra. A családkban két arany szabály van: a tanulásra és a könyvre nem sajnáljuk a pénzt. A feleségem most kapta meg a cukrász mesterlevelét és emellett teológiai felsőfokú tanulmányokat végez. Később további egyetemi diplomát szeretne megszerezni. Hatékony csapat vagyunk, egymást támogatjuk.

– Hogyan készül az ünnepekre?

– Nos, ez egy nehéz kérdés... Először is, zajlanak a családi előkészületek, de másrészt ez nekem mindig nagyon sűrű időszak. Az önkormányzat képviseletében szinte minden napra jut program, számos ülés, tanácskozás van. El kellett készíteni a Békési Harangszót, és természetesen az újság kihordásából is kiveszem a részem. A Békési Református Híradó az egyházközösség új kezdeményezése,

amellyel a lakosságot szeretnénk megszólítani, remélem, hogy ezt is szeretettel fogadják.

Egy vérbeli lovas polgárőr

Foltin Zalán Békésen él a családjával. Teljesen átlagos gimnazista – vagy mégsem? Nem csak a lovakat szereti, hanem a közösséget is, így lovas polgárőrként szolgálja a lakosság nyugalmát és biztonságát. Vele beszélgettünk karácsony előtt.

Zalán a református gimnázium tizenegyedik évfolyamán tanul. Azért is különleges az élete, mert szülei vele együtt négy gyermeket nevelnek, ami manapság már ritkaság. Édesapja biztonsági őr, édesanyja portás. A jövedelmet be kell osztani, ezért is jött jól nekik, hogy Zalán idén megkapta Békés város önkormányzata százezer forintos ösztöndíját.

„A testvéreimmel egymásra mindig számíthatunk, sokat segítünk egymásnak. Mind a négyen a Szegedi Kis István Református Gimnáziumban tanultunk- tanulunk, a bátyám már leérettségizett” – kezdi történetét a fiatalember. „Első osztályos koromban az iskola váró verset én mondhattam el a templomban, és ekkor figyelt fel rám Varga Emília tanárnő, aki versenyekre nevezett, majd később mesét is íratott velem, ami szintén sikert aratott.” A tanítónő híres volt arról, hogy a tehetséggondozás elkötelezettje, így Zalánt is felkarolta.

Sok versenyen vett részt, amelyeken szép eredményeket ért el, bár számára a legnagyobb kitüntetés az volt, amikor a negyedik osztály elvégzése után megkapta a Myra Talentum díjat. Ez az iskola egyik rangos elismerése. Felső tagozatosként is rendszeresen versenyzett. Az érdekes hobbija nem csak kedvtelés, hanem életforma is: a lovak szeretetét elkísérte az eddigi életét. „A lovak iránti szeretet családi vonás, anyukám lovagolt keresztapám ma is az Országos Készenléti Lovas Alosztály oszlopos tagja. A lovak iránti szeretet kisfiúként egy vásárban kezdődött, amikor nem akartam leszállni egy pónilóról. 5 éves korban Békéscsabán kezdtem el lovagolni tanulni. 20 hónappal ezelőtt találtam rá hű társamra, aki Passion Grif névre hallgat. Mivel ő egy üggető ló rengeteg munkám volt az idomításával, és ez idő

alatt jelentkeztem a polgárőrséghez is. A lovat nagyon sok dologra kellett megtanítani, bár idomítása még mindig folyamatban van. Napi 4-5 órát töltök vele. Általában polgárőri szolgálatot teljesítünk, vagy a különböző versenyekre készülünk.”

Zalán már tizenegyedik osztályba jár, a továbbtanulás egyre égetőbb kérdés. Saját bevallása szerint szeret tanulni, a jegyek is ezt tükrözik. A tanárai szerint is érdeklődő, szorgalmas gimnazista. Kedvenc tantárgyai közé tartozik az angol, a német, a magyar nyelv és irodalom, a testnevelés, a történelem, a református hittan, a biológia és a rajz. Mindez annak fényében is szép, hogy a diákok általában csak 1-2 kedvenc tárgyat sorolnak fel. Arra a kérdésre, hogy mi szeretne lenni, így felelt: „Felnőtt korban lovas rendőr szeretnék lenni, ezért is jelent-

keztem a polgárőrséghez, vállalva a lovas szolgálatok végrehajtását. Ezzel másoknak önzetlenül tudok segíteni, és egy kicsit közelebb jutottam a céljaim felé. Rengeteg embert megismerek ezáltal, őrzöm-védek a hazámat, és a természetben lehetek. Számomra a polgárőrség egy komoly feladat mert, segíték a bűnmegelőzésben és különféle rendezvényeken biztosíthatok. A lovas polgárőr külterületen olyan helyekre is el tud jutni lóháton ahova autóval nem. A lovas polgárőrség országosan egy összetartó csapat.”

Mucsi András

Nincs ember, aki tudhatná, hogy ki az Isten. Erről a legtanultabb és legeszesebb sem tud többet, mint a legostobább. Mindannyiunk szívében

él ugyan valami felettünk álló lény megérzése, egy mindent kormányzó, s minden élőnek törvényt szabó hatalomnak megsejtése. De, hogy milyen sötét és zilált ez a sejtés, azt az emberiség története mutatja és mutatja az emberi élet. Mi mindent nem gondolnak az emberek „Isten „és „isteni” alatt- és mily sokan vannak, akiknek meg egyáltalán semmit sem jelentenek ezek a kifejezések! Ki merészelheti azt mondani: én tudom, ki az Isten? Tudom, hogy mit akar és mi a szándéka? Annyit tudunk Istentről, hogy Ő a nagy titok. Még azt is tudjuk, ha homályosan is: hogy köztünk és közte nincs rendben a dolog, és hogy ebből ered minden, ami nincs rendjén. Egyiket sem tudjuk kiküszöbölni: sem az Istent körülvevő homályt, sem a mi sötétségünket. Ez a kettő talán egy?

„Az istent soha senki nem látta; az egyszerűlt Fiú, ki az Atya kebelében van, az jelentette ki őt.” Miért nevezték az apostolok és az első keresztyének Jézust isten egyszerűlt fiának? Azért, mert nekik rajta lett nyilvánvalóvá, hogy ki az Isten. Amilyen Jézus, olyan az isten- hogy ők megismerhették azt, hogy számukra Jézus nemcsak szeretetteljes, nemes ember, hanem, hogy Benne Isten lényét szemlélhették: ez volt az ő hitük boldog eseménye, az volt az öröme. Benne Isten beszél velük. Azért nevezték az első keresztyének Őt úgy is, hogy isten Igéje. A prófétákat isten hívta el és bízta meg igéjének hirdetésével. Ez azonban mégsem volt még a tulajdonképpen Istent Igéje. Végeredményben mégis csak maguk a próféták beszéltek, s nem az isten maga. Ők Isten eszközei, szócsövei voltak, de Isten maga rejtve maradt és távol. Egy próféta sem mondhatta: nézz meg engem, akkor tudod, ki az isten.

S a próféták mégis rendelkeznek valamivel, amivel különben az egész világtörténelemben senki sem rendelkezett, sem a kínaiak nagy bölcsei, sem a görög filozófusok, még India szent emberei sem: magáról az istenről szóló üzenettel. Övék volt ugyan az isten Igéje; ők maguk azonban nem voltak az Istent Igéje. Ezért tudták, hogy még nagyobbra kell tekintenie; s a jövőbe mutattak, az eljövendő Messiásra. Még a legutolsó próféta, Keresztelő János is így szólott: aki utánam jő, az erősebb nálamnál, akinek én nem vagyok méltó, hogy sarujának szíját megoldjam. Az, aki több mint próféta.

Ki több a prófétánál? Csak egy lehet. Az, Aki már nem csak birtokosa az Igének, hanem Aki maga az Ige. Az, Aki már nem csak hirdeti, ígéri a megváltást, hanem aki maga adja. Az, Akinek már nem kell várnia, míg az isten az ő Igéjét a nyelvére teszi, mint a prófétáknak; hanem Aki istenről beszél, ha a saját magából szól, Akiben magában van az isten Igéjének forrása. Az, Aki nem emberként csodálkozva áll az Isten titka előtt, hanem Aki maga leplezi le ezt az Istentitkot. Nincs ember, aki ezt megtehetné. Ember nem lehet több a prófétánál. A próféta felett már csak ő maga áll, aki a prófétát felkészítette, Ő, aki az ígét adja, Isten. Egyedül Isten az Ige és senki sem mondhatja: belőlem magamból jön

AZ ISTEN FIA

Isten Igéje, azon kívül, aki isten. Aki azt mondja: Jézus több mint próféta, Jézus az isten igéje- az azt mondja: Jézus nem csak ember, mint mi, ha-

nem Ő – maga az Isten.

Ez a megfoghatatlan- és éppen ebből a megfoghatatlanságból áll a keresztyén hit. Minden egyéb a pogányoké is: övék Isten parancsolatai, az a parancsolat is, hogy a felebarátot szeretni kell, övék az isten mindenhatósága és bölcsessége. Azonban nem az övék: Isten maga, aki az emberhez jön és Istenemberként megmutatja önmagát, megmutatja azt, hogy célja van velünk- és hogy Ő – mindenek dacára – nem szégyell minket, hanem szeret bennünket és dicsőségre akar vinni.

Ez az Isten, aki alá száll az emberhez, és az emberi néphez oly közel jön, mintha Ő is egy volna közülük- ez az Isten nem a pogányoké. Ezt az istent mi éppen csak azért ismerjük, mert ez az ide, közénk való lejárata, ez a leereszkedése megtörtént: ez az Isten a miénk Jézus Krisztusban.

Nem mindenkié Ő Jézus Krisztusban. Minden attól függ, hogy kicsoda az egyes ember számára Jézus. Akinek Jézus csak ember- és lenne bár a legnagyobb, legkegyesebb, legnemesebb, legbölcsebb, minden vallásalapítók és szentek között a legnagyobb,- nem azé ez az isten. Aki nem fogadta el a Fiút, az nem nyerte meg az atyát sem. Olyanformán van ez, mint azzal az emberrel, kinek bankjegye van, melyre „1000” Frank van ráírva; ha az illető úgy vélekedik, hogy ez bizonyosan hamis, akkor semmit nem ér vele, olyan, akár valami hasznavehetetlen papír. Az 1000 fr. Nem az övé. Aki nem hiszi, hogy Jézusban Isten maga jött hozzánk, az nem ismeri azt az Istent sem, aki Jézus Krisztusban, ebben a hozzánk jövetelében magát kijelentette. Nem ismeri Istennek a kegyelmes akaratát, az ilyen ember előtt nem lepleződött le Istennek s az isteni világtervnek a titka. Számára nem történt meg Istent megbékülése, reá nézve nem Istent Igéje s nem isten cselekedete Jézus Krisztus. Az ilyen embernek nem Megváltó a Jézus. Mert ember nem válthat meg minket. Csak az isten maga. Csak Jézus Krisztus, ha Benne Isten maga, mint a Megváltó jelen van.

A nagy embereket tiszteletben kell tartanunk. A szent emberek, fénylő eszményképekként állnak előttünk. Azonban nincs az a nagy és szent ember, aki megfejtethné számunkra Istentitkát és összeköttetésbe juttathatna minket Vele; nincs az az ember, aki elvehetné vétkeinket és meggyőzhetne a beteljesülés és az örökélet bizonyosságára felől. Ezt csak az isten maga teheti meg, s Ő ezt meg is teszi a Jézus Krisztusban, Aki éppen ezért nem nagy ember, hanem Isten fia. „Hogyan történik az meg, hogy az isten, emberként jön hozzánk?” Azt én nem tudom; még azt sem tudom, hogy miképpen lesz valami élő lényé, vagy emberré. Ez a teremtető Isten titka. Mennyivel inkább az ő titka Isten emberré létele! De, amit én tudok és aminek én, mint keresztyén, minden napon örövendhetek, ez az, hogy Isten megajándékoz szeretetével az Ő Fiában és hogy Ő ezzel a szeretettel mindazokat meg akarja ajándékozni, akik Benne, a Fiúban hisznek.

Részlet Emil Brunner: A mi hitünk című könyvéből.

GYEREKSAROK

Történet egy királyról

Volt egyszer egy király, aki szeretett vadászni. Az egyik szolgája szívesen vadászott vele. Jókat beszélgettek együtt. Egy napon a király eldöntötte, megkérdezi, miért ennyire optimista mindig a szolgája. A szolga válasza gyorsan jött: „Azért, mert egy olyan csodálatos Istenem van, aki mindig azt teszi, ami a legjobb nekem.”

A király nem sokat törődött a válasszal, de hamarosan egy farkasfalka támadt rájuk az erdőben. Mindketten bátran küzdöttek, de meglett az ára. A király elvesztette az egyik ujját. Ekkor eszébe jutottak a szolga szavai, megharagudott, hogy milyen butaságokat beszél és mikor hazatértek, nyomban börtönbe vetette. Hiszen hogyan is lehetne jó dolog az, hogy elvesztette az egyik ujját!

Két hét után a király újra el tudott menni vadászni, de a szolgát a börtönben hagyta. Azonban nem talált örömet a szokásos vadászterületén, ezért beljebb húzódott a sűrűbe. Egy helyi törzs területére tévedt, akik rabul ejtették. Ahogy ott egy fához kikötve várakozott, bátorságot gyűjtött és megkérdezte, mit szándékoznak

vele tenni. Azt válaszolták: „Feláldozunk az istenünknek!”

Előkészítették a tüzet, de amikor eloldozták a királyt, akkor vették csak észre, hogy hiányzik egy ujj. A törzsfőnök azonnal tanácsot tartott a férfiakkal, mitévők legyenek. Arra jutottak, hogy így nem áldozhatják fel, mert nem tökéletes az áldozat, ezért szabadon engedték.

A király azonnal visszatért a palotába és sietve ment a szolgálhoz, hogy elmesélje, mi történt vele. A szolga a börtönben nagyon örült, hogy királya megmenekült. A király elmerengve kérdezte szolgáját: „Mondd, mi jó volt abban, hogy én téged börtönbe zártalak?” A szolga örömmel felelt: „Nézd, nekem nem hiányzik semmim, ezért megfelelő áldozat lettem volna a törzs számára!”

Tanulság: Isten mindig tudja, mit, miért tesz, nem kell, hogy közölje velünk szándékát. Egyszerűen csak bízunk kell benne életünk minden eseményében.

*Forrás: Vetés és aratás 2019/3
Evangeliumi Kiadó és Iratmisszió*

Marika néni mesél

Különleges élményben volt részem. Nemrég olvashattam részletet Pap Gáborné Marika néni visszaemlékezéséből, aki az unokáknak, családtagoknak leírta az ősök történetét – okulásul. A könyv részletét a Békési Újság Kalendárium 2020 közölte.

A könyvet én is megkaptam, ebből az Önök okulására, a karácsonyi napok szebbé tételére közlök részletet a család szíves engedélyével. Szerkesztőségünk köszönetét fejezi ki a Pap-házaspárnak a közlési engedélyért – a Szerkesztő.

„LAKODALMI SZOKÁSOK

Persze minden időben változásban, meghatározta a hagyomány, a rokonság összetartása, a férőhely megoldása, asztalok, edények hozzáférése, szállítása, zenészek fogadása, anyagi tehetőség. Akkor azért nem volt még költségben olyan hatalmas. Persze összejött az azért, de igyekezett mindenki megünnepelni a fiatalok egybekelését. Olyan, hogy együttélés esküvő nélkül, nem létezett. (Nincs nekem fenntartásom ellene, de ötven évvel ezelőtt én nem tudok ilyenről.) Már a levesbe való csiga készítése is összejövétel volt, az esemény előtt egy héttel. Aszszonyrokonság összejött, hoztak lisztet, tojást, gyúrták, nyújtották, pödörték, elegendő mennyiséget, tréfa, évődés, történetek elmondása közepette. Este jöttek a férfiak, borozgatás, jókedv, még nótázás is.

Általában szombaton volt a lakodalom ezen a vidéken, előtte egy héttel a lányos háznál „szombateste”. Ide a menyasszony rokonai hivatalosak, a vőlegény rokonai kevesebb számban, csak a szülei, keresztszülei, nagynéni, nagybácsi, tíz-tizenkét személy, úgynevezett „HÉRÉSZ”. Ők voltak a díszvendégek, fő helyen ültek, ismerkedés célja is volt. Szabályos lakodalmi ételek, tyúkhúsleves csigával, birkapaprikás, kemencében sült pecsenye, kalács, rétes, később a torta is divatba jött. Zeneszó, tánc, nótázás reggelig. A miénk sátorban volt megtartva, 1960. október 8-án, a tanyaudvaron. Sütéshez, főzéshez sok segítség, idősebb rokonasszonyok, nagynénik, ángyok. Szokásban volt még akkor, hogy családonként hoztak egy pár tyúkot levágni, ajándékot a fiatal párnak, leginkább edényt, használati tárgyakat, nem is túl nagy értékben.

Az esküvő egy hét múlva, délelőtt polgári, hivatalos esküvő a tanácsházán, anyakönyvvezető előtt, két tanúval. A két tanút egyházi esküvő esetén násznagyoknak hívták. A polgári esküvőre még nem is menyasszonyi, vőlegényi díszbe volt öltözve az ifjú pár, csak rendes ünneplő ruhába. Majd a délutáni, templomi eseményre öltöztek menyasszonynak, vőlegénynek. A vendégek is arra sereglettek össze. A vőlegény az ő rokonaival, zeneszóval, gyalog jöttek a menyasszonyért. A vőfély vezette a menetet, fel-

pántlikázott vőfélybottal a kezében. A mi vidékünkön kettő volt belőle: nagyvőfély, kisvőfély. Nekik fontos szerepük volt korábban, a vendégfófogadásban, az ételek készítéséhez a hozzávalók, asztalok, padok, edények szállításában. Majd a vendégek fogadása, ültetése, kínálása, szervezés, a jókedv, nótázás vezérlése. Fontos volt a jó kinézet, a jó fellépés, a rigmusok hangos, időszerű előadása, az ételek humoros felvezetése, a tánc kezdése, kitartás reggelig fáradhatatlanul. A gyakorlott, ügyes, ismerős, „vőfélyes” embernek nagy ázsioja, forgalma volt a maga közösségében. A vőfély kezdte és vezényelte az újasszony-táncot is, gyűjtötte a letakart szitába a pénzadományokat, segített az újembernek megszöktetni a feleségét, seprűt nyomva az utolsó táncos kezébe. Hajnalra, pirkadatra, fáradtan, de kitartóan talpon volt mindenki. A távozó vendégeket zeneszóval, nótaszóval kísérték ki, nem győzték elengedni őket. (A környék lakói szíves elnézéssel vették tudomásul

a csendháborítást.) Jött a takarítás, elpakolás, rendcsinálás. Ebben ugyanazok vettek részt, akik napok óta talpon voltak, nem aludtak, de mégis jókedvűen, együtt végezték még egy napig a romok eltakarítását. Nem hallottam, hogy ezért valaki is panaszkodjék.

A maradék ételek, sütemények is a segítők között kerültek szétosztásra, és ezzel a fizetéssel mindenki megelégedett. Nevezetes lakodalmi eseményeket, történeteket, évtizedek messzeségében, szép emlékként őrizték, mesélték a gyerekeknek, unokáknak. A fényképeket a falon, keretbe foglalva, minden napon látták, része volt az ismerős szobaberendezésnek az élet végéig.

GYERMEKVÁRÁS, SZÜLETÉS, KOMASÁG

Az ifjú pár úgy vált családdá, ha gyermek született. Ezt az örömteli eseményt mindenki remélte és várta. Misztikum, ságas-búgás, mindenki ért hozzá, elnéző mosolygás, bölcs tanácsok özöne követte a hírt. Az asszonyok a saját várandós és szülés-émlékeiket mesélték egymás szavába vágva. A fiatalasszony nem győzte a fejét kapkodni, hogy mit tegyen, egyen, ne egyen, óvakodjék a szélől is, de bizony csak dolgozzék ugyanúgy, mert „ő is kapált még az utolsó napon is...”. Végül mindenkinek eljött az óra, megszületett a gyermek. Személyes emlékem a kistestvérem születése, már ami engem illetett belőle. Napfényes őszi vasárnap, libaterelés, már a leszedett és levágott kukoricaföldön, tarlón. Vendég volt, Pipó Margit néni, aki látogatónak jött édesanyámat látogatni. Emlékszem, a nagyváradi emlékeiről mesélt, ízes, felvidéki tájszólásával. Este lett, a vendég elment, de nyugalom nem lett. Én nyugovóra tértem, aludtam is egyet, de jövés-menés, lámpavilág, idegen asszony jött-ment fehér ruhában. Ha már felébredtem, öltözzek fel és átmegyünk a szomszédokba öregnénémhez. Ma is emlékszem édesapám ringó járására, amint a hátán visz a szeptemberi csillagos ég alatt. Öregnéném maga mellé fektetett a saját ágyában, aludjak még, holnap iskola. Megvirradt, hazamentem, nagy újság fogadott: megszületett a kisöcsém. 1946.szeptember 23. hétfőt írtunk. Az intézményben szülés csak a háború után lett lehetséges. Az otthoni szülés volt elterjedve. Bába-asszony segítségével. Sok évtizedes gyakorlattal, minden eshetőségre elkészült, ismerős szülésznők vezettek le sok-sok születést egyazon környéken. Messze tanyáról igyekeztek városi szülőkhöz behúzódni szülés idejére, ha volt lehetőség és volt még idő. Előfordult azonban rendkívüli helyszín és idő, ami eseményt őrizte a legenda emberöltőkön át. („Hogy lakodalmom éjszakáján, a kukoricásban született meg a gyermek, utána a menyasszony táncolt tovább...”)

Az újszülöttnak keresztszülőket hívtak, ami hívást nem illet visszaütasítani. Testvéri, baráti házaspár, korban közeli ismerős. Ebből lett a KOMÁMURAM, KOMÁMASSZONY... Elvitték a gyermeket megkereszteltetni a templomba, kicsit nagyobb ajándék, figyelemmel kí-

sérték a gyermek testi-lelki fejlődését, példaképnek lenni később is. A gyermek megtanulta szeretni és tisztelni a keresztszülőket. Szoros és kölcsönös kapcsolat volt ez egész életen át. A szülés után a kismamát segítették néhány hétig a felgyógyulásban. Egy hétig a bábaasszony látta el az anyát, babát, tisztálkodásban, egészségügyi felügyeletben. Ételt, italt, felváltva hoztak családtagok, ismerősök, jó szomszédok. Erre szolgált a „KOMA-SZILKE”. Ez olyan egymásba illő edénysorozat volt, mint az ételhordó. Szép, festett kerámia vagy porcelán, féltett ünnepi edény, vigyázott és megbecsült holmi nemzedékeken át. Igyekeztek tápláló, finom ételeket hozni, húsleves, pörkölt, tejberizs, sütemény, még akkor is, ha a mindennapokban szerényebben is főztek. Hasonló helyzetben a viszonzás is úgy illett és történt. Az újszülött, a növekedő csecsemő nevelése, ellátása, megint olyan téma volt, amihez mindenki értett. Adták is a jó tanácsot kéréstlenül és szaporán... Hogy szoptasson a kismama, fekve, ülve, gyakran, ritkábban, éjjel is, csak éjjel ne... Ha sír, felvegye, fel ne vegye, mert elkapatja. Miért sír, fáj a hasa, fázik, melege van, nem kell párna a feje alá, de bizony kell... A későbbi táplálásban is, ezt-azt még ne adjon neki, adjon csak mindent, mert ő is úgy csinálta és milyen nagy már...

Külön tudomány volt a szobatisztaságra szoktatás. Erre mindenkinek volt egy csalahatatlan receptje, amely az egyedüli üdvöztető módszer... Aztán jöttek a testvérek, sorban, többnyire számosan. Úgy tartották, hoz mindegyik magával egy darab kenyeret... Nagyobb családokban megtanulták az elfogadást, a szerényebb anyagiakat, egymás kinőtt ruháinak, cipőinek használatát, sütemény, édesség megosztását. Így nevelődtek önzetlen felnőtté, oszlopaivá a NEMZETNEK.

ADVENT, KARÁCSONYVÁRÁS, ÜNNEPLÉS

Az emlékek szárnyán visszarepülök azokra az első karácsonyi ünnepekre, amelyekre már emlékszem, vagy elbeszélésekből rémlik, mintha emlékeznék. A háború alatt – 1945-ig – édesanyámmal kettesben, könnyek között ünnepeltünk, várva és remélve, hogy talán él édesapám, talán vigyáz rá a Jóisten. Nemigen emlékszem egyébre, de talán volt egy kis fenyőág, valami csekély édesség. Aztán hazajött, életben maradt, ennél nagyobb ajándékot soha, senki nem kapott, mint mi! A téli szünetet már december közepétől megkaptuk, nem volt ugyanis tüzelő. Addig is azzal tüzeltek, amit vittünk, mindenki minden nap – aki tudott – vigyen egy darab fát, csutkát, rőzsét, azzal fűtötte a termet a tanító bácsi személyesen. Az én apám néhány kéve rőzsét vitt begyújtáshoz, hogy ne kelljen minden nap cipelnem a darab fát.

Decemberre fűjtük a karácsonyi énekeket, olvastunk, számoltunk keveset, verseket, mondókákat, zsoltárokat, imádkozni, köszönni, beszélni megtanultunk többnyire. Kettő korosztály, kb. hatvan elsős, éhező, ruhátlan, ijedt

háborús kisgyerek. A felének elesett, eltűnt, fogságban szenvedő apja, akiről nem tudott a család. Aki tudott, csinaljon karácsonyi csomagot annak, aki éhezik, fázik, ruhát, cipőt adjon, ha van otthon. Én tudtam adni, szalonnát, kolbászt, aszalt szilvát, almát, pogácsát, használt de meleg alsó fehérneműt a felnőttek korábbi készletéből. Nekem volt meleg bundakabátom, cipőm, harisnyám, még kesztyűm is. Nem tudom elképzelni, hogy miből kerítették elő mindezt a szülők.

ÉS KARÁCSONY LETT 1945-BEN IS...

Itt már legalább nem hulltak a bombák, mint 1944-ben Budapestre. Itt már sült karácsonyi kalács, meleg volt és lámpafény a kis tanyai szobában, és EGYÜTT VOLTUNK ÚJRA. Templomba mehettünk természetesen. Gyalog 5 km. Akkor még mindenki oda igyekezett ünnepnapon a harangszóra. Az orgonaszóra talán ezer ember is énekelte a békési református templomban: „Krisztus urunknak áldott születésén”. Mivel nagyapám István nevű volt, karácsonykor névnapot is ültünk náluk. Ezt a szokást a legkegyetlenebb kommunista időkben is tartották, szerény vendéglátással. ez volt a KARÁCSONY, a családi együttlét. Ajándékozás nem volt akkor még szokásban. Amíg a „kulák” üldöztetés, kifosztás nem sújtotta nagyszüleimet, a családtagok mellett a testvéreket és azok házastársait is vendégül látták István napon. Számosan voltak, hosszú asztal volt megterítve. Budai Mihály, Gábor, Králik, Gólya, Vári sógorék, Domokos Mihály, Gergely Gábor családok – nem biztos, hogy mindenki eszembe jut. Hagyományos húsleves csigatésztával, pörkölt krumplival, sült hús és rétes.

A RÉTES. Erről a süteményről érdemes külön szólni. Ez nem holmi gyors, hája, előre elkészített tésztából készült, ennek szertartása volt. Egy-két ökölnyi tészta mennyiség betérített két asztalnyi területet, hártavékonyra kihúzva. Ez megtöltve túróval, almával, mákkal, dióval, feltekerve és kemencében kisütve – valami felségesen finom. Sokszor körül kellett járni az asztalt, mire két kemencére való rétes elkészült. De a vendégek fogyasztották, dicsérték nagyon – ez megérte a fáradságot. A gyerekek külön kis asztalnál ülnek, nem a felnőttektől vették el a helyet. Ott kaptak az ételekből sorban, szigorú fegyelem vonatkozott a játszásra, hangoskodásra. Nem engedtek mindent, de ez így volt rendjén. Egyáltalán, a viselkedésnek szabályai voltak. Belebészélni a felnőttek beszédjébe szigorúan tilos, figyelni, hallgatni kellett őket. Így emlékeztek késő korukig, hogy mit is mesélt a nagybácsi, a sógor bácsi, ángyom asszony. Tudni kellett a gyermeknek a rokonsági fokozatokat, ki kinek a férje, felesége, sógora, ángya, testvére, unokatestvére. Megismerni az utcán, illedelmesen köszönni. A családi összejövetelek erre is jók voltak. Ebből is adódott a felnőttek, az idősebbek tisztelete.”

Egy békési református mérnök Laoszban

Laosz egy meglehetősen szegény, távoli, ázsiai ország. Légvonalban is messzebb mint 10.000 kilométerre Magyarországtól. A repülőút oda jó esetben 24 óráig tart, két átszállással. Ha valamelyik csatlakozás nem jön össze, akkor két napig. Országunk polgárainak többsége bizonyosan tud létezéséről (Leginkább a vietnámi háború óta), de nem biztos, hogy elsőre megtudná mutatni a térképen; hol is van hát. Különböző okok miatt jó szerencsém (vagy balsorsom) odavetett, így most én vagyok az a békési lakos, aki talán legtöbbet tud erről az egzotikus vidékről. Az elmúlt

másfél évben gyűjtött tapasztalataimat szeretném most Önökkel megosztani. A közölt információk szigorúan a saját benyomásaimat tükrözik, és nem tekinthetők hivatalos útikalauznak. Nem is feltétlenül pontosak minden tekintetben, mert nem jártam utána mindennek, hanem úgy adom közre, ahogyan megélttem. Arra meg nem is törekedtem, hogy mindenben megfeleljek valamiféle hivatalos álláspontnak.

Hogyan kerültem hát Laoszba?

A magyar kül(gazdasági)politika mostanában elég tekervényes indái újra felfedezték az egykor barátnak nevezett indokínai országokat. Vietnám, Kambodzsa, Mianmar (korábban Burma), Laosz, Banglades; hogy a keleti nyitás jegyében piacot találjanak a magyar áruknak, szolgáltatásoknak. Tekintve azonban, hogy Kína nyomasztó közelségében nem nagyon van olyan áru, amit érdemes lenne odáig szállítani, maradt a szürkeállomány, a know-how exportja. Ennek legegyszerűbb formája a mérnöki szol-

gáltatások utaztatása, mert a repülő (turistaosztályon) elviszi a magyar mérnököt a fejében levő tudással együtt. Különösen a vízépítő mérnököt látják szívesen ezekben az országokban, mert ott még csak a kezdetén vannak annak, amivel mi itthon már készen vagyunk. Nevezetesen a közüzemi vízellátás és szennyvízelvezetés kiépítésének. Erős támogatást kap az ilyen jellegű export azáltal, hogy Magyarország köztársasági elnöke is feladatának tekinti a világ vízproblémáinak megoldását. Merthogy probléma van, igény is lenne a megoldásra, de pénz az nincs. Tehát a magyar mérnök akkor utazik ki, ha a magyar állam finanszírozni is hajlandó egy-egy projektet. Ha nem segéllyel, de legalább kedvezményes kamatozású kölcsönrel. Ez a segélyezési gyakorlat – egyébként - igen elterjedt a világban, mert a pénz felhasználásnak szabályai között ott van, hogy a beruházás legalább felét az adományozó országban kell elkölteni, tehát a kihelyezett kölcsön ötven százaléka rövid úton vissza is áramlik Magyarországra, szolgáltatások, áruk ellenértékeként. Általános esetben a kölcsönnek kamata nincs (a törlesztést sem biztos, hogy azonnal meg kell kezdeni) így a fogadó országnak csak a tőkét kell(ene) visszafizetni. Ennek kockázatát én megítélni nem tudom, lényeg, hogy cégem a fizetésemet havonta utalja át, és fizesse a napidíjat, valamint a repülőjegyet.

Laosz földrajza, éghajlata:

Az ország az Indokínai félszigeten fekszik, a Ráktérítő-től délre, észak-déli irányban hosszan elnyúlva. Területe hozzávetőlegesen 230.000 km², tehát két és fél Magyarország. Tengerpartja nincs, mert keleten Vietnam, délen Thaiföld, nyugatról Mianmar, északról Kína határolja és zárja el minden kijáratát a világtengerektől. Fő folyója a Mekong, amelyik több mint 4000 km-es hosszúságával a

11. leghosszabb folyó a világon. Vízhozamát tekintve a 12. helyen áll, és deltája a Dél-kínai tenger. A helyszínen egy Duna méretű folyót lát az ember. Tehát hajózni éppen lehetne rajta, ha nem lenne a medre teljesen szabályozatlan, több helyen olyan szorosokkal, mint a dunai Vaskapu. Ehhez jön még a kambodzsai határon egy Niagara méretű vízesés. Ennek a kapcsolathálynak Laosz gazdasága eléggé kárát is látja, de erről később. A Mekong sokszáz kilométeren határt is képez Thaiföld irányában, így Laosz kénytelen megelégedni a balparti, de helyenként igen széles és termékeny síksággal. Ezt leszámítva az ország területe hegyvidék.

A legmagasabb csúcsok közelítik a 3000 méteres magasságot, és valamennyit őserdő, dzsungel borítja. Az éves csapadékmennyiség változó; a síkságon 1.400 mm/év, de a helyvidéken eléri a 3.500 mm/év mennyiséget is. (Magyarországon örülünk a 600 mm/év-nek is) Ezeknek következtében a Mekong balparti mellékfolyói igen bővi-

dék, és decemberben, januárban egyáltalán nem esik eső. A téli napforduló környékén a hőség is alábbhagy, így a valaha mért legalacsonyabb hőmérséklet elérte a 17°C-t. De ez nem jellemző. Télikabát nem kell, pulóver se nagyon. Folyamatosan magas a páratartalom, és ez a repülőről kilépve eléggé mellbevágó, de meg lehet szokni. A legmelegebb hónap az április, hogy utána már egyre több legyen az eső. Laók a havat nem ismerik, a jeget is csak a koktéltban.

Laosz történelme, jelenlegi politikai berendezkedése

A thailao nyelvet beszélő népcsoportok nagyjából a mi honfoglalásunk idején vándoroltak jelenlegi szállásterületeikre a mostani Kína déli részéről. Az évszázadokig megosztott királyságokat könnyen gyarmatosították a franciák, és a XIX. század közepi nagyhatalmi osztozkodás során

zúcek, és nagyesésűek. A bőséges csapadékot a monszun okozza, amelyik kellemes, kiszámítható, trópusi éghajlatot eredményez. A hőmérő higanyszála szinte soha nem süllyed 26-28 °C alá, de a 40 °C-t sem nagyon lépi túl. Szóval fájni nem lehet. Ázni sem nagyon, mert az eső általában éjszaka van (amikor egyébként is alszik az ember), és jobbra csak az esős évszakban. Helyi záporok, zivatarok formájában. (Mint nálunk Medárd környékén) Ez az esős évszak júliustól októberig tart, de idén csak egyetlen hónapra (augusztus) esett. Utána egyre kevesebb a csapa-

kialakított határok a nyelvi határokra egyáltalán nem voltak tekintettel. A franciák lettek az urak Vietnam Laosz és Kambodzsra területén, míg a brit orientációjú Sziám kiterjesztette határait a Mekong folyóig.

A nagy változást a „népek szabadságmozgalmaiban” Indokína esetében is a II. világháború hozta. A németek legyőzték a franciákat Európában. A meggyengült, maradék Franciaország nem tudta feltartóztatni a Japán terjeszkedést Ázsiában (nekik legyen mondva a brit birodalom is alig), így Francia Indokínát, Sziámot, de még Szingapurt

is elfoglalta a felkelő nap országa. A japán megszállás inkább csak jelképes volt, a városokra koncentrálódott, és nem sokban érintette a dzsungel mélyén élő népeket, így a népi forradalmi párt (Pathet Lao = Hazám Laosz) szabadon szervezkedhetett a fent felsorolt urak vezetésével. Munkásosztály nem lévén, hát a földművesek körében. 1954-ben Laosz és Vietnam is elnyerte függetlenségét. Laoszban fennmaradt ugyan a királyság, de Vietnam fel lett osztva. Északi részein Ho Chi Minh rendezkedett be, míg délen az USA által támogatott, magát kapitalistának valló köztársaság.

És ez meghatározó volt Laosz számára is! A következő két évtized egyre inkább a két vietnámi állam egyesítéséről szólt és vietnámi háború néven vonult be a történelembe, és amibe az etnikai konfliktusokkal is terhelt, de alapvetően osztályharcos jelleggel bíró polgárháborúval sújtott Laosz is nyakig belekeveredett – az északiak oldalán. Az amerikaiak mindenféle borzalmas fegyvert bevetettek (napalm, lombfirtók, kazettás bombák) de kevés kézzelfogható eredménnyel. Maradandó csak a pszichológiai hatás volt, ami még mindig meghatározza a lao népleket.

A vietnámi háború végeredményét ismerjük. Az USA kivonult Saigonból az észak-vietnámi tankok meg bevonultak. Ez nem csak a dél-vietnámi állam sorsát pecsételte meg, de a Laoszi Királyságét is. A vietnámi háborút kísérő, polgárháborúban egyre inkább teret nyertek a kommunisták. A királyságot ugyan támogatta Thaiföld és az USA is, valamint jelentős nemzeti kisebbségek, de a Pathet Lao és az azzal szövetséges vietnámi (valamint szovjet) fegyveres és gazdasági támogatás végül erősebbnek bizonyult. 1975-ben megdöntötték a királyságot, és kikiáltották a Laoszi Népi Demokratikus Köztársaságot. Az új állam vezetői azok a pártalapítók, a fegyveres harcot vezető parancsnokok lettek, akiket fentebb már felsoroltam, és mind a mai napig nagy tisztelet övezi őket.

A következő másfél évtizedet a lao nép is a szocializmus építésének szentelte. Nem annyira több, mint inkább kevesebb sikerrel. Próbálkoztak a mezőgazdaság kollektivizálásával, de az élelmiszerellátásban csakhamar zavarok mutatkoztak. Állami kézbe vettek minden gazdasági tevékenységet folytató vállalkozást – de ettől meg az áruellátás is akadozni kezdett. A Szovjetunió megroggyanása, majd feloszlása miatt elapadt az addigi pénzügyi támogatás, így a lao vezetés is új módszerek után nézhetett. A magyarországi rendszerváltással egy időben Laoszban is feladták a marxizmus elveit annak érdekében, hogy a Párt megőrizhesse vezető szerepét. Kibékültek a szomszédos országokkal, és hagyták a magáncégek alapítását. Tehát lemásolták a kínai mintát.

Mindez elég sajátos társadalmi viszonyokat teremtett. Hivatalosan egypártrendszer és szocializmus van. Annak minden kellékével. Az egyetlen és igazi Pártot a Központi Bizottság irányítja, de a döntések a Politikai Bizottságban születnek. Az állam és a Párt vezetése között teljes átfedés van, és hangsúlyt fektetnek az ideológiai nevelésre az élet

minden fázisában. Van piros nyakkendőös úttörőmozgalom (kéynyakkendőös kisdobosokkal egyetemben), és a fiatalok a helyi KISZ tagjai. Választások idején szavazni a népfront jelöltjeire lehet, és az országgyűlés öt éves terveket fogad el a pártkongresszus iránymutatásaira támaszkodva. Ugyanakkor az emberek mindennapi életébe a politika nem szól bele. Aki meg tudja fizetni, annak lehet autója, nagy háza, szabadon utazhat bárhova (ha kap vízumot), tulajdonolhat földet, alapíthat céget. De az állami apparátusban, a társadalmi ranglétrán magasra csak a Népi Forradalmi Párt tagjai emelkedhetnek. Különös ázsiai színt ad a rendszernek, hogy egyes pozíciók örökölhetők is. Nem hivatalosan, de gyakorlatilag.

A Lao nyelv és írás

Nem vagyok nyelvész, így ezzel kapcsolatban tudományos igényű értekezést nem tudok közreadni. Amit én tapasztaltam az, hogy a lao egy nem túl bonyolult nyelv, de nehéz megtanulni. Elsősorban azért, mert a magyartól idegen a hangkészlete és írása. „Ugyanazon” hang magasabban, vagy mélyebben ejtve más-más betűvel írandó, és más jelentéssel bír. A használatos betűk a szanszkrit írásból alakultak ki, és egyáltalán nem hasonlítanak a latin ábécé betűire. Több is van belőlük, mint nekünk, és elég sok a kettős, sőt a hármas hangzó. A latin betűkre való átírás (pl nevek) esetén nincs szabványosított előírás, tehát ugyanazon lao név számos angol változatban megjelenhet. Számunkra bonyolítja a dolgot, hogy ehhez az átíráshoz a francia nyelv írásmódját alkalmazzák. Tehát az u, ü-nek ejtendő, a h-t meg nem kell kimondani. Sth.

Állítólag a nyelvtan nem nagyon bonyolult. Nincsenek nemek, és igeidőből is csak három van, mint a magyarban. De idáig én nem jutottam a tanulásban. A piacon meg tudom értetni magam, mert ott elég csak rámutatni az árura, az alkuhoz meg elegendő a számnevek ismerete. Egyébként meg magyarul, mert azt éppúgy nem értik, mint az angolt. Laoban három fő etnikum él. A „síkvideki laók” teszik ki a lakosság 80%-át. Kb 10 % a „hegyi laók” aránya, és 10%-ra rúg a „hmong” nép. Ez utóbbi nyelve elég erősen különbözik a másik kettőtől, de a hivatalos nyelvet mindenkivel megtanítják. A nyelvjárások számunkra nem bírnak jelentőséggel, mert egyiket sem értjük.

Zavaróbb, hogy a helyiek az angolt is a saját hangkészletükkel ejtik, így nehezen érthető. Pláne, hogy nem is nagyon jól beszélnek angolul. Ezt mi azzal honoráljuk, hogy a legszebb zalai, vagy békési kiejtéssel beszéljük az angolt – amit meg a laók nem nagyon értenek. Pláne, hogy nyelvtani hibákat mi is vétünk. A francia, mint hivatalos nyelv kiveszett a használatból a gyarmatosítók távozása után, és mostanra az angol vette át a helyét. A vezetésben dolgozó emberek közül sokan tanultak a Szovjetunióban, így időnként próbálkoznak az oroszsal is.

Az utcai feliratok kizárólag lao nyelven vannak, nagyon ritkán angolul. Érdekes tradíció viszont, hogy az állami és

önkormányzati intézmények neve még mindig franciául is ki van írva.

Közlekedés

Laoba eljutni Európából nem könnyű és nem is olcsó. Az oda-vissza viszonylatra szóló repülőjegy 350-400 ezer Forint. Két átszállásnál kevesebbel nem lehet megúszni. Isztambul vagy Doha, illetve Bangkok vagy Hanoi. A teljes menetidő bő 24 óra. És ha a repülőtérre való eljutást és szállásra való transzfert is számolom, nekem hétszer kell közlekedési eszközt váltani, mire oda-, vagy hazajutok.

Projektünk a fővárosban Vientiane-ban van, így szezrencyre országban belül már nem nagyon kell mozognom. Az egy külön megpróbáltatás lenne, mert az úthálózat

gyér. Északról a déli határig vezet ugyan aszfaltozott út, de minősége nagyjából egy magyarországi harmadrendű útnak (Murony-Békés) felel meg. Az erről letérő mellékutak jellemzően szilárd burkolattal ellátva sincsenek, sok esetben a vízfolyásokon csak gázló van hidak helyett. Távoli, dzsungelben rejtőző falvakhoz még út sem vezet, csak ösvény. Hegyen-völgyön keresztül. Elfogadható minőségű úthálózat csak a főváros (mint mondtam Vientiane) közvetlen környékén van. A vasút hossza Laoszban kb. 5 kilométer. Egy közepes nyomtávú szárnyvonal van kiépítve a Mekong hídján keresztül át Thaiföldre. Onnan lehet továbbutazni Bangkok felé. A tartományi fővárosok közötti forgalmat autóbuszokkal bonyolítják le. A nagy utazási idők miatt a buszok éjszaka közlekednek, és ülések helyett ágyak vannak bennük. Ha valaki egy „egész” (habár nekem rövid) ágyat kér, az kb 10-15 ezer Ft a déli, kambodzsai (vagy éppen az északi, kínai) határig. Ha hajlandó (vagy szeretne) valakivel összefeküdni, akkor a

fele. Mindez elkerülhető, ha belföldi repülőre fizet be az ember. De az értelemszerűen drágább. Helyi, vagy kis távolságú helyiérdekű közlekedésre van néhány városi busz, de azok nem túl bizalomgerjesztőek. Thai vagy japán roncso, sok esetben jobboldali kormányval.

Erről jut eszembe: A francia örökség miatt „Jobbra tarts!” van érvényben. Emiatt nem lenne nehéz megszokni a közlekedést, de a lao közlekedési kultúra borzalmas. Rengeteg a motorkerékpáros, akik nem ismernek semmilyen szabályt. Ha 50 cm széles szabad rést meglát, rögtön hárman is átmennek rajta. Nem törődve azzal, hogy saját magukat sodorják veszélybe. A járdát meg teljesen uralják.

A leggyakoribb helyi közlekedési eszköz a „Tuk-Tuk”. Ez egy háromkerekű, motorbicikliből átalakított szerkezet, ami taxiként vehető igénybe. Azért mondom, hogy szerkezet, mert járműnek műszaki értelemben nem nevezném. Olcsóbban szállít, mint a taxi, de oldala nincs, csak teteje. A vezető úgy ül rajta, mint a motorkerékpáron szokás, és fogja a kormány két szarvát. Mert nem kormánykerék van, csak az első villa, ami a tankkal, a motorral és valamennyi vezetőüléssel együtt előlről motorbicikli külsőt kölcsönöz a szerkezetnek. Hátról nézve meg valami taligához hasonlít. De legalább szép színes. Két-három ember fér el rajta, és éktelenül füstöl. Meg olyan motorzajt hallat, mint a trabant. De csak akkor, amikor gyorsul! Ha lassít, akkor a fékek visítanak.

Ugyanez megvan négykerekű változatban is. Song Thico-nak nevezik, és iránytaxiként közlekedik olyan falvakba, ahova még helyközi busz közlekedés sincs. Ezek valamelyest jobb állapotban vannak.

A kevés burkolt úton tehát elég nagy a forgalom, mert személygépkocsiból is egyre több van. Jellemzően nagy és drága terepjárók. Ennek oka egyrészt az, hogy a sok rossz úton a kisebb autók egyszerűen elsüllyednének a kátyukban, de az is, hogy az autó státuszszimbólum. És a laók erre nagyon adnak.

Maga a városi közlekedés egyébként egy nagy káosz. Vannak ugyan közlekedési szabályok, de a helyiek nem tartják be. Kötelező motorkerékpáron a bukósisak használata, nem hordanak. Legfeljebb két ember utazhat rajta, felül az egész család. Ha laónak dolga van az út bal oldalán, akkor ott közlekedik, és nem zavarja a záróvonal. Ha be akar ugrani a boltba leparkol az ajtóban. Még akkor is, ha egyébként megállni tilos van. Átmennek a piroson, ha nincs keresztforgalom. Tartozom az igazságnak azzal, hogy elmondom: jobbra, kisívbén kanyarodva ez éppen engedélyezett – de kissé kiterjesztve értelmezik. Ha a közlekedési lámpa zöldre vált akkor rárohannak az útkereszteződésre (Még az út bal oldalán is!), aztán lesz, ami lesz.

A rendőrség nem is igyekszik rendet teremteni. Kis bódékban ücsörögnek az útkereszteződésekben, és pihennek, mint az oroszlan. Dél tájban aktivizálódnak. Kiosztanak néhány bírságot (az állam nevében), beszedik a pénzt (saját nevükben), és elmennek ebédelni (valamilyik istenük nevében) Délután rápihennek.

A fentieknek meg is van az eredménye: Évente átlagban ~ 1000–1200 ember veszti életét az utakon. (Magyarországon kb. fele)

Túrizmus, Látnivalók

Őszintén megvallva, a saját pénzemen, turistaként én nem utaznék Laoszba. A távolsághoz mérten elég kevés a látnivaló, és elég elszórtan helyezkednek el. A meglehetősen nagy ráfordítás, és a várható élmény nincs egyensúlyban. De ez egyéni döntés kérdése. Ha valaki úgy dönt, hogy elrepül, nem áll semmi az útjába (Magyar állampolgárnak a vízumot kiadják 30 dollárért érkezéskor a reptéren). Annak, aki úgy dönt, hogy mégsem utazik Laoszba, most leírom; mit hagy ki:

Az épített örökség – mint máshol is a világon – javarészt templomokból, kolostorokból áll. A városokban minden kerületre jut egy-egy. Színes, díszes, faragott. Közülük jelentőségben kiemelkedik a vientiani Sisaket templom, amelyik a királyi palota udvari temploma is volt. Ebben (is) őrizték a fentebb már említett csodatévő smaragd Buddhát, addig míg a szíamiaiak el nem rabolták. Úgy is mondhatnók, hogy áthelyezték Bankokba, ahol egy ugyanilyen templomot is építettek neki. Vagy a laók építettek egy ugyanolyat, mint a Bangkoki és várják vissza jogos tulajdonukat. A két ország közötti (a nyelvrokonság ellenére nem mindig felhőtlen) barátság jegyében a thaiok egyszer már hajlandók lettek volna vissza is adni a Buddha szobrot, feltéve, hogy van olyan lao szakértő, aki ki tudja választani, hogy melyik az eredeti – mert a ravasz bangkokiak mindjárt három szobrot is előadtak. Laok nem akartak, vagy nem mertek belemenni az ittaapiros-holapiros játékba, így nemzeti ereklyéjük azóta is a Bangkoki királyi palota ékessége.

A másik jelentős templom Vientiane-ban a That Luang, amely az ország szakrális központként is szolgál. Ősi sztúpa és kolostor. Többször renoválták és hanyagolták elmióta az 1700-as elején felépítették. Legutóbb az 1990-es évek-

ben vakarták ki a dzsungelből. A sztúpába belemenni nem lehet, mert ott lakik a szent kígyó. De körüljárni szabad, hogy megcsodálhassuk a négy oldalába telepített, díszes oltárokat, meg egy kisebbfajta kőtárat. Asztúpa csúcsán 10 kilogrammos arany csúcsdís van, amit közadakozásban adtak össze 15 évvel ezelőtt. (Az eredeti értelemszerűen már többször elveszett.) Hétköznapiokon a templomkomplexumban is a szokásos bazár van, hétvégeken körmeneteket tartanak. Itt lehet megtekinteni a hatalmas (kb. 20 méter hosszú) fekvő Buddhát. A sztúpa és a Buddha szobor is messze fénylik a szinte örökös napsütésben, mert aranyszínűre vannak festve.

A templomkomplexum területén mozgóárusok is vannak, akik érdekes portékával szolgálnak. Náluk lehet megvásárolni kalitkában azokat a veréb méretű kis madarakat, amelyek elengedése a vásárlónak örömet okoz, az eladónak némi pénzt hoz, a madárnak meg szabadságot. Szóval mindenki jól jár. Gyanítom, hogy a folyamatban csak a turista személye a változó, mert az árusok ugyanazok, és egész verébcsaládok álltak rá az üzletre, mert ismételt befogásuk során jót esznek a csalinak szánt kendermagból. Nem is költöznek sehova aminek következtében verebet csak a That Luang közelében lehet látni.

A harmadik látnivaló a főváros közepén emelkedő győzelmi emlékmű, amelyet a francia gyarmatosítók kiűzésének emlékére állítottak. Csekély fantáziával, mert lényegében a párizsi diadalívet mintázza. Az eredeti a francia seregek győzelmét ünnepli, a (halovány) másolat meg a francia vereséget. Az építése már eleve botrányt kavart, mert abból a pénzből készült, amit az Egyesült Államok adományozott Laosznak. Csak nem emlékműre, hanem repülőtér építésére! El is nevezték a diadalívet függőleges kifutópályának. Az oldalába szegezett emléktábla maga is elismeri, hogy szegény bizony elég ronda, de hát így sikerült...

A következő számban írni tervezek a laoszi szokásokról és a mindennapi életéről.

Pap Gábor

KARÁCSONYI ÜNNEPI ASZTALRA: MÉZESKALÁCS ÉS GYÜMÖLCSKENYÉR

A Stollen (Gyümölcskenyér)

Szeretettel ajánlom a gyülekezetem tagjainak és minden kedves olvasónak karácsonyra készülve a gyümölcskenyér történetét és receptjét. Sokan sütnek-főznek ezekben a napokban, remélem, hogy a cikk olvasása után többeknek megjön a kedve az elkészítéséhez.

Története:

A stollen egy szegényes sütemény volt az adventi böjt időszakára. A mai napig változatlan formája és a fehér cukorbevonata miatt, a pólyába tekert, újszülött Jézusra emlékeztet. Egyébként Szászországban Christbrodnak, vagyis Krisztuskenyérnek hívták. A kézzel készült stollen Németország legrégebbi karácsonyi süteménye. Hivatalosan először Naumburgban 1329-ben említették, mint Henrik püspök ajándékát. Mivel a középkorban a katolikus dogmák nem engedélyezték a vaj illetve a tej fogyasztását böjt idején, ezért a tésztáját vízből, zabból és repceolajból készítették. 1491-ben azonban VIII. Ince pápa egy „vajlevélként” ismertté vált levélben engedélyezte a repceolaj helyett a vaj használatát, ám azzal a feltétellel, hogy akik ezáltal „vétkeztek”, azoknak a bűnbocsánatért fizetniük kell, melynek a bevétele többek közt a Freibergi Dóm felépítését is célzott szolgálni. A hagyomány szerint a szászországbeli Heinrich Drasdo udvari péktől származott az az ötlet, hogy az adventi böjtben fogyasztott szegényes kalácsot különböző ínyencségekkel, aszalt gyümölcsökkel gazdagítsák. Így született meg a böjti kalácsból a ma is ismert gyümölcskenyér.

Néhány érdekesség: Németország legrégebbi karácsonyi vására is ennek a tradicionális süteménynek köszönheti a nevét. De Németország újraegyesítési tárgyalásán is szóba került. A Dresdner stollen-t, mint márkát bejegyezték és eredetvédté nyilvánították, így 1997 óta csak a Drezda

térségében sült stollenek viselhetik ezt a nevet. Mindezek okán a stollen kifejezés helyes használatára a Schutzverband Dresdner Stollen egyesület ügyel, akik mintegy 150 drezdai és Drezda környéki pék és cukrász érdekeit képviseli. A Kuchenmeister a legnagyobb stollengyártó cég, amely Vesztfáliában lelhető fel.

Elkészítése:

A mazsolát áztassuk bele a rumba. Az élesztőt futtassuk fel a tejben, ehhez mehet a porcukor is, hogy az élesztő tudjon dolgozni. Tegyük félre. A cukrozott gyümölcsöket és a mandulát vágjuk apróra. A lisztet tegyük egy edénybe, ebbe beletehetjük a sót, keverjük el jól! A vajat olvassuk fel, de ne legyen forró, csak langyos. Ha az élesztő felfutott, most már mehet minden a liszthez. Tehát a vaj, a felfuttatott élesztő, a tojás, a fűszerek, a citrom valamint a narancs reszelt héja. Az összetevőket alaposan keverjük össze. Minimum 10 percig gyúrjuk, akinek van, dagasztógépet is használhat a művelethez. Majd tegyük hozzá a lecsöpögtetett mazsolát, az apróra vágott mandulát és gyümölcsöket is. Ezzel is alaposan gyúrjuk át a tésztát majd tegyük meleg helyre, kb.90percig pihenni, ezalatt kb. a kétszeresére fog kelni. Előmelegített sütőben egy keskeny formában, jobb híján őzgerinc formában

újabb pihentetés következik ezúttal kb.15 percig. 175 fokon, 55-60 percig sütjük. A kisült sütemény tetejét még forrón megkenjük vajjal és vastagon meghintjük porcukorral. Hűvös helyen, fóliába tekerve sokáig eláll! Jó étvágyat!

*Mucsiné
Fodor Hajnalka
mestercukrász
a református
gyülekezet tagja*

Recept:

- 500 g Búzaliszt
- 150 g Mazsola
- 3 ml rum (barna)
- 10 g Bourbon vaníliás cukor
- 100 g porcukor
- 50 g élesztő
- 210 ml 2,8%-os tej
- 200 g vaj
- 1 db tojás
- 70 g egész mandula
- 170 g cukrozott vegyes gyümölcs
- 1 csipet só
- fél teáskanál fahéj
- fél kiskanál őrölt szegfűszeg
- fél kiskanál őrölt szerecsendió
- 1db citrom reszelt héja
- 1db narancs reszelt héja

Díszítéshez:

- vaj
- porcukor

Békésen járt Mága Zoltán

Otthonukban ápolta, tartósan beteg gyermekek gyógykezelését és iskolai oktatását segítette Mága Zoltán hegedűművész 100 templomi jótékonyági koncertsorozatának

Mága Zoltán hivatalos facebook-oldala

Békésen, a református templomban tartott csütörtök esti előadása – számolt be az eseményről a zenész honlapja.

A Liszt Ferenc-díjas hegedűművész koncertjének kezdetén Kálmán Tibor alpolgármester az ország legnagyobb befogadóképességű református templomai között számon tartott épületben összegyűlt híveknek a zene gyógyító, és összefogásra buzdító erejéről beszélt, köszönetet mondva Mága Zoltánnak segítségéért, amellyel a hétköznapiakban több száz rászoruló embernek, halmozottan hátrányos helyzetben élő és tartósan beteg gyermeknek a legszükségesebb időben adhatnak támogatást.

Forrás: <https://www.beol.hu/kozelet/helyi-kozelet/jotekonyasagi-koncertet-adott-bekesen-a-beteg-gyermekekert-2210508/>

Ötven éve jóban-rosszban

Szeptember 20-án volt ötven éve, hogy Szabó Sámuel, tiszteletbeli presbiterünk és felesége örök hűséget fogadtak egymásnak a békési református templomban. Samu bácsi és Marika néni az ötven év elteltével vasárnapi istentisztelet keretében újíttatták meg ünnepi fogadalmukat a család és a gyülekezet jelenlétében. Samu bácsi a mezőgazdasági szakiskola szakoktatója volt, felesége, Marika néni pedig az Egyetértés Tsz-ben dolgozott könyvelőként. Házassá-

gukat az Úr két gyermekkel és négy szép unokával áldotta meg. Sámuel fiuk informatikus lett, Mária lányuk pedig angol tanárnőként dolgozik. Lapunk kérdésére elmondták, hogy az 1969 óta eltelt évtizedekben sok minden megélték: építkezés, idős szülők elgondozása, földrengés, gyermekek születése és felnevelése. Mindig boldogak tudtak lenni és érezték az Úr gondoskodását. Lapunk és gyülekezetünk nevében sok áldást kívánunk nekik továbbra is.

„ADDIG ÉPÍTSÜNK, AMÍG VAN KINEK”

Alapköletétel Zilahon

„Addig építsünk, amíg van kinek” a jelmondata a Zilahi Református Wesselényi Kollégium iskolavezetésének abban a történelmi pillanatban, amelyet a Gondviselő adott a szilági szórványban élő magyar kisebbség számára 2019-ben.

„Általában százévente fog az iskola újabb építkezésekre, s ez most épp az idei évre esik” – fogalmazott Bara Lajos-István, a Wesselényi Kollégium igazgatója az alapköletétel ünnepségén.

A történelmi pillanatot évfordulók jelzik: 2019-re esik az iskola egykori tanulójának, Ady Endre halálának századik évfordulója. 2019-re esik a költő szeretett igazgató tanárának, Kincs Gyula születésének 160. évfordulója is. Kincs Gyula volt az az építő igazgató, aki fölismerte, hogy kedvező feltételeket híján elszorvad a legelkessebb tenni akarás is. Ezért több diákoknak szánt létesítmény mellett (internátus, konviktus) belefogott 1904-ben a ma is álló, szecessziós stílusában tervezett iskolaépület építésébe, s két év alatt sikerült is befejeznie. Sajnos Trianon után egészen új helyzet állt elő. A magyar oktatás előbb visszaszorult az egyházi iskolákba, majd szinte teljesen ellehetetlenült. Három évtizede kezdődött az egyházi iskolák újraszervezése. Akkor Zilahon is nagy hittel kérték vissza az egykori ingatlant, de ez a máig sem történt meg. A Kincs Gyula építtette iskolát a Román Kormány a mai napig nem adta vissza jogos tulajdonosának, a Zilahi Református Wesselényi Kollégiumnak. A Kollégium ezért ideiglenesen most egy tömbklákból átalakított épületben működik. Nem feladva a visszaszerzés reménységét az iskolavezetés köszönhetően az egyre bővülő tanulói létszámnak új épület építésébe fog a Magyar Kormány támogatásával.

Az alapköletétel ünnepélyes ceremóniájára Zilah-Belvárosi Református Nagytemplomban került sor.

Az istentiszteleten Csúry István, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke szolgált. Prédikációjában így fogalmazott: „Van miért aggódnunk gyermekeinkért; vajon milyen uralmat fognak szolgálni?” A békességet veszély fenyegeti –mondta – ,ezért újjászületett emberre van szükség. Az újjászületett ember új közösséget épít, s ez az új fejezet lesz a későbbiek kincse. „Választott vagy –emlékeztette a hallgatóságot – ,s ha nehéz is, ne félj, az Úr mindig melletted van.” „Legyetek háládatosak!” – hangzott az újabb figyelmeztetés. A „háládatos”

kifejezőmozgósító üzenet, ugyanis mindenért hálával tartozunk Istennek, mert semmink sincs, amit ne kaptunk volna. „Feladatokat kaptál, tedd, amíg szeretteid melletted állnak, amíg teheted.” – zárta prédikációját.

Az ünnepi műsort Lukács Levente iskolalelkész ismertette. Először a Kollégium Gyermekkórusa szolgált népdalzsoltárokkal Pünköszt Apor vezetésével, majd ünnepi köszöntésekre került sor.

Meghallgathattuk Brendus Rékát, Magyarország Kormánya Nemzetpolitikai Államtitkárság főosztályvezető-helyettesét: „Nagy múlt és bizakodó jövő találkozásánál nehéz a jó szavakat megtalálni...Nagy ál-

mokat nagy közösségek építhetnek...Példaként említette Salamon Józsefet, aki az iskola első komolyabb épületét még 1816-ban kezdte építeni, amit aztán báró Wesselényi Miklós avatott fel 1830-ban.” Szólt Kelemen Hunor, az RMDSZ országos szervezete szövetségi elnöke is: „Nem hátrálunk meg...Megállapodásra kell jutni az oktatás kérdésében.”; Ábrám Tibor, a MRE Zsinatának világi alelnöke, a Tiszáninneri Református Egyházkerület főgondnoka a következőket mondta: „A történelmi pillanatok megismételhetetlenek, és előre nehezen jelezhetők. Kegyelmi pillanatban vagyunk...Nem elég nem meghátrálni, jövőkép kell.” Kovács Zoltán Zsolt kabinetigazgatót, a Nemzeti Oktatási Minisztérium kisebbségi oktatásért felelős államtitkárság részéről köszönetet mondott a Bikfalvy és az Illyés családnak, hogy Zilah frekvenciált helyén fekvő ingatlant az iskola építéséhez áron alul rendelkezésre bocsátották.

Az új oktatási intézmény látványtervét Némethy László nagyváradi műépítész ismertette. Különleges épület lesz,

mert igazodnia kell a telek domborzatához, a lankás hegyoldalhoz. (A látványtervek a zilahi református templomban megtekinthetők.)

Ezután ünnepélyesen elhelyezték a dokumentációkat az idő kapszulában: az iskola alapító okirata, az építke-

zésről szóló határozat, a tervdokumentáció, a református lelkész kar, a tantestületnek, valamint a jelenleg itt tanuló diákoknak a neve. Az alapkőletétel szimbolikus volt, az idő kapszulát a tényleges építkezés megkezdésekor fogják a végleges helyén bebetonozni.

Ezután a lelkészek áldása következett, majd az iskola zenekarának és énekkarának lélekemelő előadása következett, megzenésített Ady-verseket adtak elő Fazakas István Levente vezetésével.

Az ünnepséget a Himnusz hangjai zárták.

Gimnáziumunkat Bagoly Lilla és Péter Lilla X. B osztályos tanuló valamint Gellén János és Gellénné Körözi Eszter képviselte.

Köszönetet mondunk a szervezőknek a mindenre kiterjedő figyelemmel előkészített rendezvény-szervezésért és a barátságos fogadtatásért.

Isten áldása kísérelje az építkezést, a birtokbavételt, hogy mihamarább hirdethessék minden magyar ajkú fiatalnak: „Velünk az Isten.”

Zilah, 2019. november 7-8.

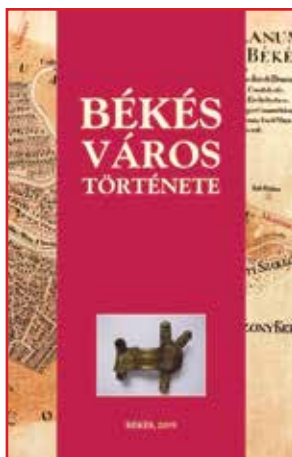
Gellénné Körözi Eszter

KARÁCSONYFA ALÁ

Békés város története

A várossá nyilvánítás 46. évfordulóján jött ki a nyomdából a Fejezetek Békés város történetéből című kötet. a könyv bemutatóját május 20-án tartották a Püski Sándor Könyvtárban. Érdekes mindenkinek beszerezni.

A könyv szerzői S. Turcsányi Ildikó, Mucsi András és dr. Seres István. “Ez a mű egyetlen békési könyvespolcáról sem hiányozhat” – mondta el előljáróban Izsó Gábor polgármester. A kötetet Békés Város Önkormányzata adta ki 1000 példányban. Az ötletgazda Mucsi András volt. A szerzők társadalmi munkában dolgoztak. A középkori és a 20. századi részt S. Turcsányi Ildikó írta, a korajúkról és újkorról dr. Seres István értekezett. Míg az egyházi vonatkozásokat Mucsi András világította meg. Mindannyian korábbi publikációik alapján is dolgoztak. A Fejezetek Békés város történetéből című kiadvány egyébként ennek a leendő monográfiának az előtanulmánya, amely a széles közvéleményt szólítja meg. Gazdag képanyaggal, szép kivitelben ajándék-könyvként is értékes lehet.

A mézeskalács receptje

A Békési Református Híradó karácsonyi számában olvashattak a mézeskalács történetéről. A visszajelzések alapján most a receptet is közöljük a szerző tollából.

Mézeskalács tészta hozzávalói:

- 300 g méz
- 400 g porcukor
- fél dl olaj
- 5 db egész tojás
- 2 db tojássárgája
- 1 kg liszt
- mézeskalács fűszerkeverék
- egy púpozott tk. szóda bikarbóna

Elkészítése:

A mézet olvasszuk fel és szórjuk rá a porcukrot. Adjuk hozzá az olajat és a tojásokat. ügyeljünk arra, hogy a tojások ne érintkezzenek a forró mézzel. Robotgéppel keverjük össze alaposan az alapanyagokat. apránként hozzáadjuk a lisztet, a mézeskalács fűszerkeveréket és a szóda bikarbónát. Ha összeállt a tészta, félretesszük szobahőmérsékleten pihenni, minimum hat órát. Az sem baj, ha egy egész éjszákát pihen. Felhasználáskor még kb. 30 dkg lisztet fel fog venni. 2-3 mm vastagra nyújtjuk, lisztezett kiszúrókkal kiszaggatjuk. Előmelegített sütőben 160 fokon aranybarnára sütjük. Ebből a mennyiségből kb. 100 db lesz.

Mucsiné Fodor Hajnalka

A BÉKÉSI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG LELKÉSZI HIVATALA

5630 BÉKÉS Széchenyi tér 21.

Telefon/Fax: (66) 411-357– E-mail: bekes@reformatus.hu

213/2019. sz.

„...Mert ismeritek a mi Urunk Jézus Krisztus kegyelmét:
 hogy gazdag létére szegénnyé lett értetek, hogy ti az ő
 szegénysége által meggazdagodjatok.”
 (2 Kor 8,9.)

KEDVES TESTVÉRÜNK!

2019 Adventjében, Karácsonyhoz közeledve őszinte tisztelettel és szeretettel küldjük köszöntésünket Pál apostol szavaival aki a karácsonyi történesek lényegét nagyon hétköznapi módon, de igen lényegre törően fogalmazta meg a fenti sorokban. Hiszen valóban ez történt az első karácsonykor: a mi Urunk, Jézus krisztus, Akinék az élete nem a születésével kezdődött, hanem öröktől fogva a Szentháromság Isten egyik személye, a mennyei dicsőséget, s ezzel az általunk elképzelhetetlen gazdagságot hagyta hátra, hogy igazi mélyszegénységben emberként megszülessen a betlehemi istállóban, ahol jászolbölcsőbe fektették. S ez a szegénység végig kísérte egész földi életútját, amiről Ő maga is szól: „A rókáknak barlangjuk van, az égi madaraknak fészkek, de az Ember Fának nincs hová lehajtani a fejét.”

S tette mindezt azért, hogy bennünket, embereket gazdaggá tegyen. Mert nem az az igazi gazdagság, amikor valaki dúskál a földi javakban, hanem az, amikor felismeri: a bűn miatt elvesztett életét Krisztusban úgy találhatja meg, hogy Benne és Általa élő közösségbe kerül az Élet Istenével. Ez a karácsony igazi hozadéka, ez tehet ma is gazdaggá bennünket!

Isten adjon nekünk engedelmes és cselekvésre kész szívet ahhoz, hogy az ünnepek elmúltával se üresedjen ki az életünk, hanem a krisztusi gazdagság megtartó erejével tudjunk áldássá lenni egymás számára!

Istennek adunk hálát, ha mindezt átélhettük e múlt esztendőben is úgy egyéni, mint közösségi életünkben egyaránt!

A múlt esztendő sem telt el eseménytelenül gyülekezetünk életében.

Egy kormányzati támogatásnak köszönhetően elkezdődött a templomhajó külső felújítása, s a hamarosan épülő új református óvoda tervezési munkálatai is befejeződtek, jelenleg az építési engedélyre várunk.

Augusztus elején a Kolozsvár-Hídelvei testvérgyülekezetünk küldöttsége tett látogatást gyülekezetünkben.

Hetedik alkalommal került megrendezésre a Határmenti Találkozó, amelyen a Trianon előtti Békés-Bánáti Református Egyházmegye valamikori területén élő 5 egyházmegye gyülekezeteinek közel 1000 fős küldöttsége vett részt az egy napos rendezvényen a Románia területén lévő Lugoson.

Folytatódott a gimnázium közel 50 millió Ft-ot érő pályázata pályaaorientációs programokkal.

Az ó-kollégium energetikai felújítására megnyert 283 millió Ft felhasználása még nem történt meg, jelenleg a kivitelező kiválasztásának folyamata tart.

Számos szolgálati területen végeztük a gyülekezetünk gondozását. Ennek további segítésére kibocsátottunk egy gyülekezeti állapotfelmérő kérdőívet, melynek kiértékelése elkészült.

Ez alkalommal is szeretettel hívogatunk mindenkit különféle alkalmainkra, nem csupán a vasárnapi és nagy ünnepi istentiszteletekre, hanem a hétközi alkalmakra is, melyek erősítik hitünket, közösséghez való tartozásunkat! Biztassunk és bátorítsunk másokat is, akik valamilyen okból megfáradtak és megerőtlenedtek, hogy térjenek vissza a gyülekezetbe! Legyenek jelzéssel a lelkipásztorok, presbiterek felé, ha valahol családlátogatásra van igény, s különösen akkor legyenek jelzéssel, ha környezetükben beteg van, akit látogatásunkkal erősíthetünk, biztathatunk, vigasztalhatunk!

Szeretettel kérjük gyülekezetünk tagjait a folyamatosan növekedő anyagi terheink hordozásának további vállalására is. Az anyagiak mellett kérjük imádságaikat is a sokszor erő feletti munkák, szolgálatok végzéséhez.

A fentebb megfogalmazott gondolatokkal **kívánunk kegyelemmel teljes, áldott Karácsonyt és békés, boldog új esztendőt** minden kedves Testvérünknek, s hívogatjuk ünnepi alkalmainkra is.

Békés, 2019 Karácsony havában

Katona Gyula sk.
 lelkipásztor

Gellén János sk.
 gondnok